

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE MIRAKELSTRAAT 102 TE WAREGEM (PROV. WEST-VLAANDEREN)

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 833

Rapport opgemaakt door: Maarten Praet

Derbystraat 51

9051 Gent

februari 2019

Dossiernr. 25062.R.01 (intern)

Projectode: 2018K194

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Mirakelstraat 102 te Waregem (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs

Maarten Praet

Projectnummer

- 25062 (intern)
- 2018K194 en 2019A195 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en datum

Gent, februari 2019

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 833

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
Versie	Datum	Status
v0	30/01/2019	Interne draft
v1	30/01/2019	Externe draft
v2	12/02/2019	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Maarten Praet
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Jan Coenaerts
General Director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1	Verslag van resultaten.....	8
1	Inleiding.....	8
1.1	Thesaurus	8
1.2	Administratieve gegevens	8
1.3	Doel van het onderzoek	9
1.4	Aanleiding van het onderzoek.....	9
1.5	Afbakening onderzoeksgebied	10
1.6	Onderzoeksstrategie	12
2	Aard van de bedreiging	12
2.1	Huidige situatie	12
2.2	Toekomstige situatie	20
3	Assessmentrapport: landschappelijke analyse	24
3.1	Topografische situering.....	24
3.2	Bodemkundige situering	28
4	Assessmentrapport: archeologische voorkennis	33
4.1	Historische situering.....	34
4.2	Inventaris bouwkundig erfgoed	34
4.3	Beschermde monumenten.....	36
4.4	Beschermde stads- of dorpsgezichten	36
4.5	Centrale archeologische inventaris (CAI)	37
4.6	Bekrachtigde archeologienota's.....	39
4.7	Cartografische bronnen	40
4.8	Recente landschapsveranderingen	45
5	Assessmentrapport: landschappelijk booronderzoek.....	48
5.1	Inleiding.....	48
5.2	Onderzoeksvragen	49
5.3	Landschappelijke boringen.....	49
5.4	Boortransect.....	60
5.5	Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	62
5.6	Conclusie	62
6	Besluit.....	63
6.1	Interpretatie en datering.....	63
6.2	Samenvatting en potentieel tot kennisvermeerdering.....	63
7	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	64
8	Bibliografie	65

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Orthofoto (2018) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	10
Figuur 2: GRB met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	11
Figuur 3: Kadasterkaart met aanduiding van het studiegebied (Initiatiefnemer 2018)	11
Figuur 4: Schuine luchtfoto met zicht op het studiegebied (Initiatiefnemer 2018)	13
Figuur 5: Plan van de huidige toestand (Initiatiefnemer 2018)	14
Figuur 6: Bestaande toestand (gelijkvloers) (Initiatiefnemer 2018)	15
Figuur 7: Bestaande toestand (putten en sokkels) (Initiatiefnemer 2018)	15
Figuur 8: Foto van het noordoostelijk deel van het studiegebied (ABO nv 2019)	16
Figuur 9: Foto van het oostelijk deel van het studiegebied (ABO nv 2019)	16
Figuur 10: Foto vanuit het zuidwesten met zicht op het studiegebied (Initiatiefnemer 2018) ..	17
Figuur 11: Foto van de binnenzijde van het te slopen gebouw (Initiatiefnemer 2019)	17
Figuur 12: Foto van de binnenzijde van het gebouw (ABO nv 2019)	18
Figuur 13: Foto van de binnenzijde van het te slopen gebouw (ABO nv 2019)	18
Figuur 14: Foto van de binnenzijde van het gebouw (ABO nv 2019)	19
Figuur 15: Schematische weergave van de te slopen gebouwen (ABO nv 2018)	20
Figuur 16: Overzicht van de geplande werkzaamheden met betrekking tot de buitenverhardingen (Initiatiefnemer 2019)	21
Figuur 17: Eerste ontwerpplan van toekomstige ontwikkeling na sloopwerken (Initiatiefnemer 2018)	23
Figuur 18: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	24
Figuur 19: Hoogteprofielen weergegeven op een DTM (1m) (Geopunt 2018)	25
Figuur 20: Hoogteprofiel (west-oost) (Geopunt 2018)	26
Figuur 21: Hoogteprofiel (noord-zuid) (Geopunt 2018)	26
Figuur 22: DTM (1m) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	27
Figuur 23: Hillshade (afgeleid van DTM 1m) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)	27
Figuur 24: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	28
Figuur 25: Quartairgeologische sequentie (type 3) ter hoogte van het studiegebied (type 3) (Geopunt 2018)	29
Figuur 26: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	29
Figuur 27: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)	30
Figuur 28: Bodemerosiekaart op perceelniveau met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)	31
Figuur 29: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)	32
Figuur 30: Weergave van de locaties met gekend bouwkundig erfgoed weergegeven op een orthofoto (2017) met aanduiding van het studiegebied (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018; Geopunt 2018)	35
Figuur 31: Alle CAI-meldingen binnen een straal van 1.000m weergegeven op een DTM (1m) (Centraal Archeologische Inventaris 2018; Geopunt 2018)	37
Figuur 32: Bekrachtigde archeologienota's in de omgeving weergegeven op een orthofoto (2017) met aanduiding van het studiegebied (Agentschap Onroerend Erfgoed 2018; Geopunt 2018)	39

Figuur 33: Fricxkaart (ca. 1712) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018).....	40
Figuur 34: Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)	41
Figuur 35: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018) 42	
Figuur 36: Vandermaelenkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018) ...	43
Figuur 37: Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)	44
Figuur 38: Luchtfoto 1971, panchromatisch met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018)	45
Figuur 39: Orthofotomozaïek (1990) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018).....	46
Figuur 40: Orthofotomozaïek (2000-2003) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018)	46
Figuur 41: Orthofotomozaïek (2018) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018).....	47
Figuur 42: Landschappelijke boringen met aanduiding van transecten en studiegebied weergegeven op een orthofoto (2018) (Geopunt 2019)	48
Figuur 43: Foto van boring 1 (ABO nv 2019)	50
Figuur 44: Foto van boring 2 (ABO nv 2019)	51
Figuur 45: Foto van boring 3 (ABO nv 2019)	52
Figuur 46: Foto van boring 4 (ABO nv 2019)	53
Figuur 47: Foto van boring 5 (ABO nv 2019)	54
Figuur 48: Foto van boring 6 (ABO nv 2019)	55
Figuur 49: Foto van boring 7 (ABO nv 2019)	56
Figuur 50: Foto van boring 8 (ABO nv 2019)	57
Figuur 51: Boorprofielen van boring 1-4 (ABO nv 2019).....	58
Figuur 52: Boorprofielen van boring 5-8 (ABO nv 2019).....	59
Figuur 53: Boortransect (noord-zuid) (ABO nv 2019)	60
Figuur 54: Boortransect (west-oost) (ABO nv 2019).....	61

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Overzichtstabel van de geplande werkzaamheden en huidige toestand (Initiatiefnemer 2018)	22
Tabel 2: Tabel met geraadpleegde bronnen	33
Tabel 3: Tabel met de locatie van het bouwkundig erfgoed in de regio (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018)	36
Tabel 4: Overzichtstabel CAI (Centraal Archeologische Inventaris 2018)	38
Tabel 5: Tabel met bekrachtigde archeologienota's in de omgeving van het studiegebied (Agentschap Onroerend Erfgoed 2018)	39
Tabel 6: Overzicht onderzoeksvragen landschappelijk booronderzoek (ABO nv 2019)	49
Tabel 7: Overzichtstabel van de uitgevoerde landschappelijke boringen (ABO nv 2018)	61

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Waregem, sloop, Gaverbeek, zandleemstreek, landschappelijke boringen

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2018K194 en 2018A195
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
straat + nr.:	Mirakelstraat 102
- postcode :	8790
- fusiegemeente :	Waregem
- land :	België
- Lambertcoördinaten (EPSG:31370)	N: 81901, 321 / 174069,024 O: 81974,793 / 173947,246 Z: 81870,596 / 173845,308 W: 81787,025 / 174052,721
Kadaster	
Gemeente :	Waregem
- Afdeling :	1
- Sectie :	E
- Percelen :	44k2

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in welke mate archeologisch relevante lagen bedreigd worden door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek; in situ bewaring of vrijgave van het terrein.

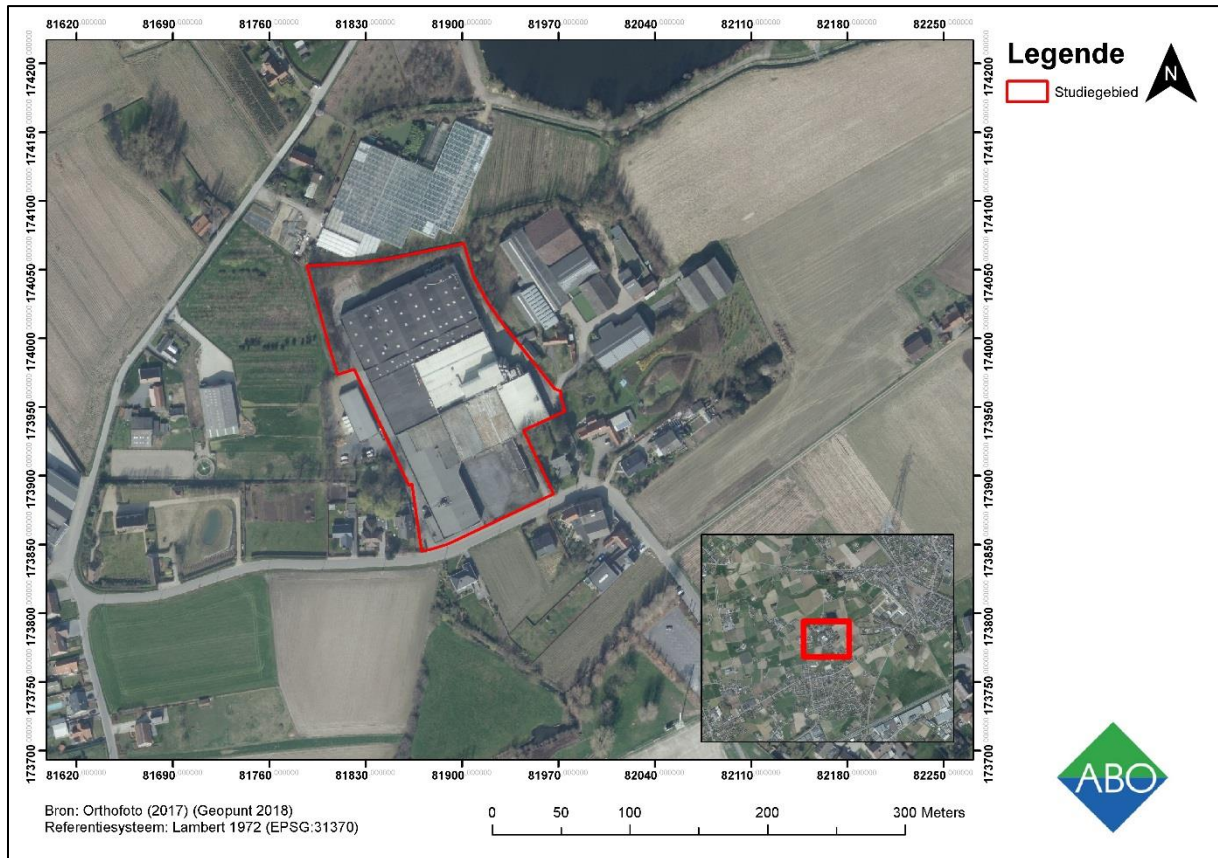
1.4 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor het slopen van een fabriek/magazijn (huidige archeologienota). Gezien er voor het slopen ingegrepen zal worden in de bodem, kan er geen archeologienota met beperkte samenstelling worden opgemaakt. Vervolgens zal een nieuwe archeologienota opgemaakt worden naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen voor het ontwikkelen van een nieuwbouwproject (toekomstige archeologienota).

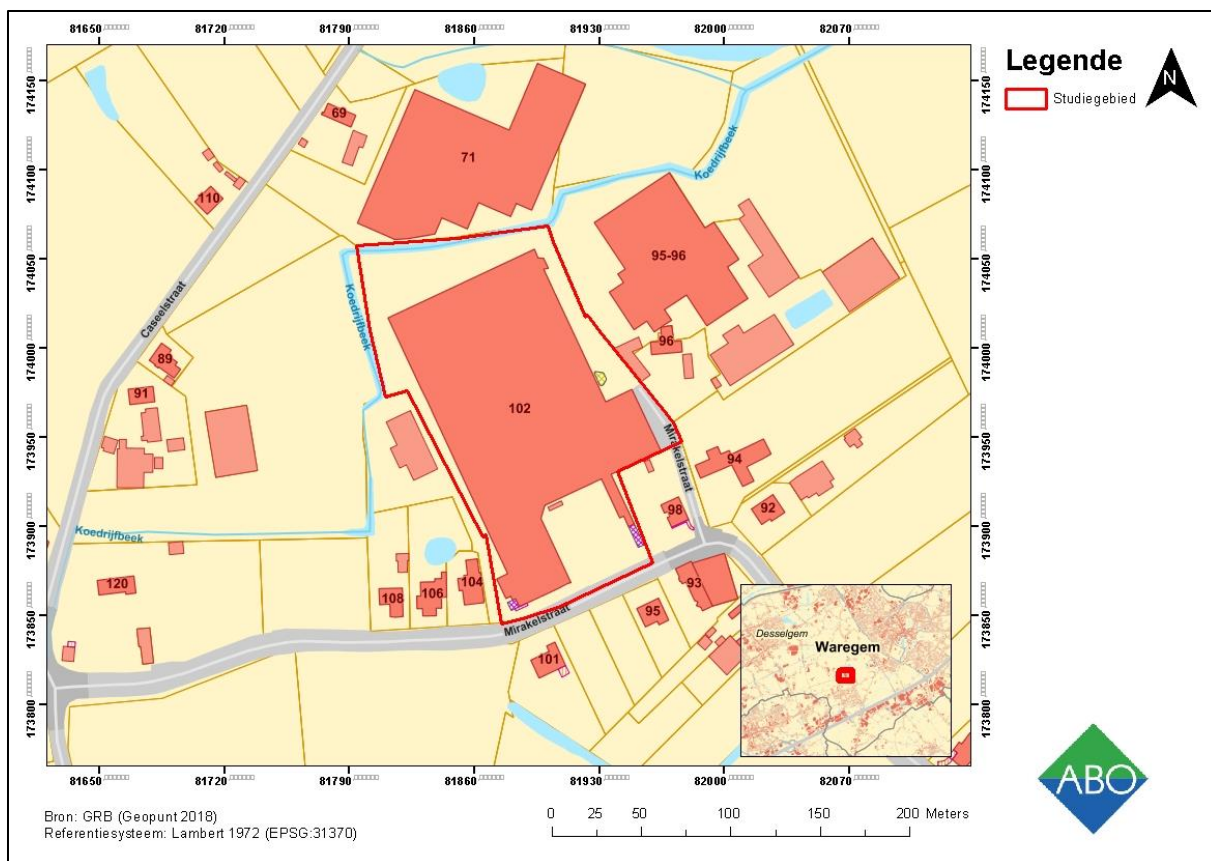
Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de grens van 3.000m² overschrijdt (ca. 23.705m²) en de ingreep in de bodem de grens van 1.000m² (ca. 15.174m²) overschrijdt, buiten een archeologische zone, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een omgevingsaanvraag, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

1.5 AFBAKENING ONDERZOEKSGBIED

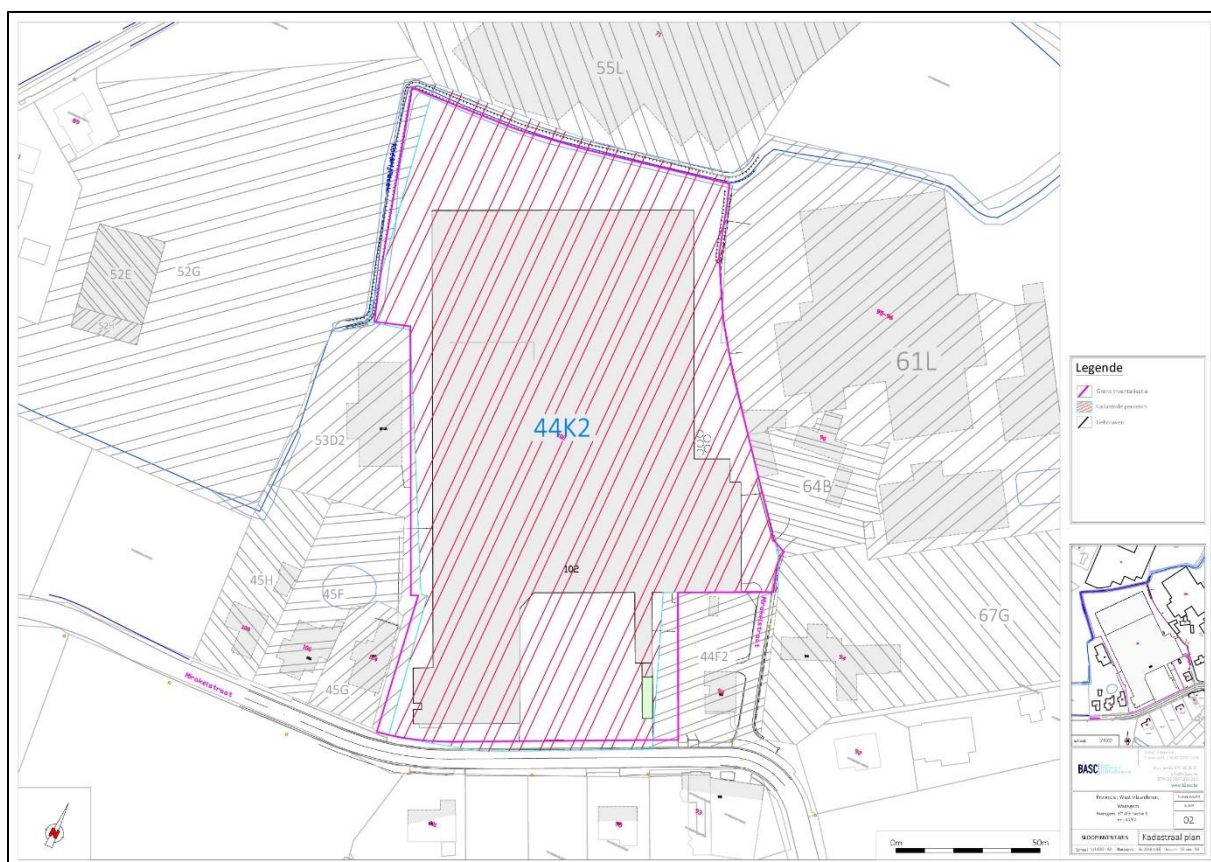
De grenzen van het onderzoeksgebied stemmen overeen met de perceelgrenzen van het perceel 44k2 (Afd 1, Sectie E, Waregem) (Figuur 1; Figuur 3). De exacte afbakening van de geplande bodemingrepen en te behouden onderdelen worden verder toegelicht in hoofdstuk 2.

Figuur 1: Orthofoto (2018) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Figuur 2: GRB met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

Figuur 3: Kadasterkaart met aanduiding van het studiegebied (Initiatiefnemer 2018)

1.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- 1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hfst.3). Hiertoe werden zowel cartografische bronnen als literaire bronnen geconsulteerd.
- 2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geven inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hfst.4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact van deze werken te bepalen en een advies te formuleren.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

Alle plannen binnen dit hoofdstuk zullen in een bijlage worden toegevoegd voor een optimale leesbaarheid.

2.1 HUIDIGE SITUATIE

- Huidige toestand

Het grootste deel van het onderzoeksgebied is bebouwd (15.230m²). Het gaat om een fabriek/magazijn (ca. 13.965m²) met technische ruimte (ca. 1.125m²) (Figuur 4 - Figuur 14). Het meest recente gebouw (1998) bevindt zich in het noorden van het studiegebied en heeft een oppervlakte van 3.913m². Dit gebouw blijft behouden. De gebouwen zijn deels opgebouwd uit beton (betonvloer, betonnen kolommen, wanden, daken, etc.) en deels baksteenmetselwerk met metalen vakwerk en houten onderdak en roofing (gebouwen in het zuiden). De betonvloer heeft een dikte van ca. 20cm. De parking is opgebouwd uit asfalt, kiezel en beton en kan bereikt worden via twee opritten. Voorts zijn er hoogspanningscabines (in het zuidwesten en zuidoosten van het studiegebied) en een sprinklerinstallatie voor dieselopslag (500l) (in het oosten van het studiegebied). Tot slot dient er rekening mee gehouden te worden dat de bodemopbouw ter hoogte van rioleringen, funderingssokkels en putten geroerd is tot op een diepte van 0,80 à 1m-mv (Initiatiefnemer 2018). Er zijn ook ondergrondse massieven aanwezig, maar de exacte locatie of omvang hiervan is niet gekend.

Omdat er op basis van de huidige bouwplannen geen inschatting kon gemaakt worden van de bewaringstoestand en bodemopbouw werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan worden besproken in hoofdstuk 5.

- Historiek van het terrein

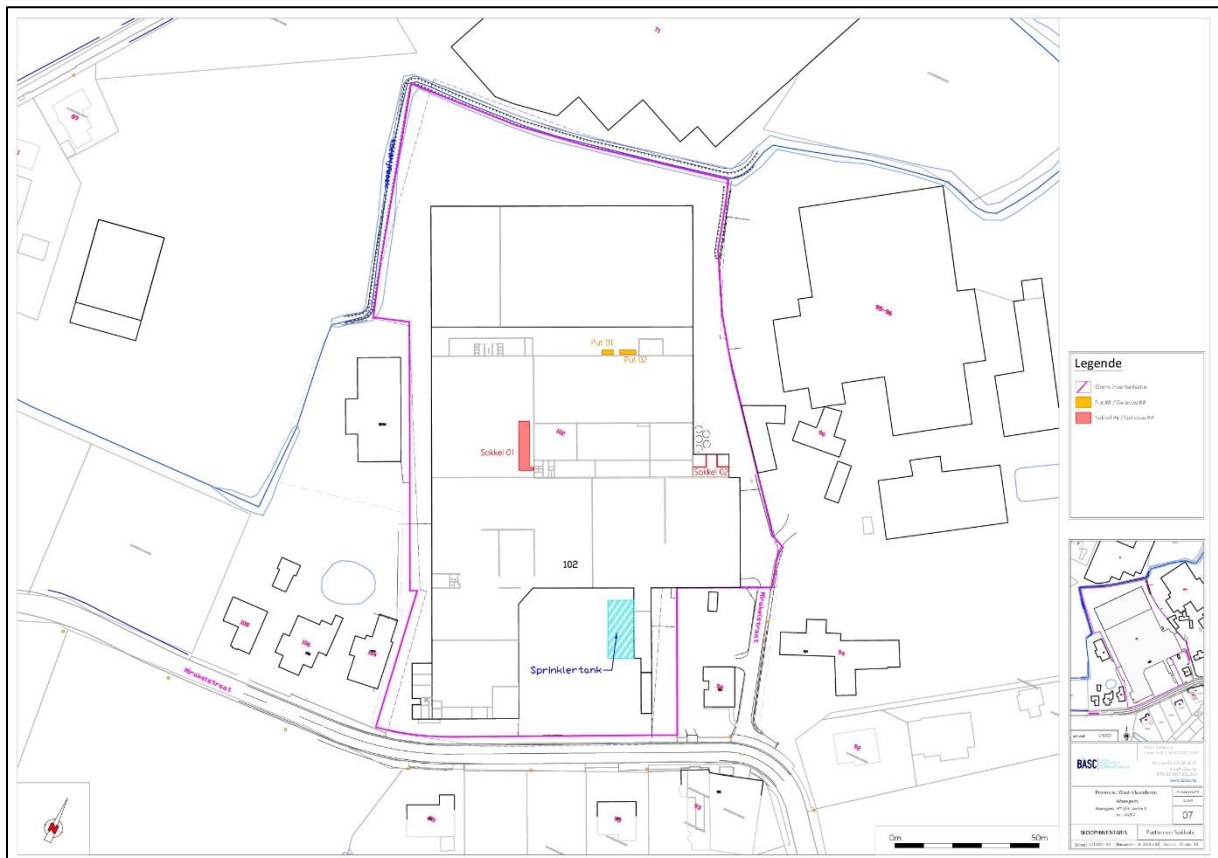
Het terrein werd sinds ca. 1930 in gebruik genomen als vlasroterij *Kinders Vanhoutte*. In 1948 werd een milieuvergunning aangevraagd voor een bergplaats, zwingelarij en vlasroterij *Kinders Vanhoutte*. In 1968 werd een aanvraag ingediend voor de weverij *Bernard Deslee*. Vervolgens werd in 1976 de weverij PVBA Deslee Vanhoutte gevestigd binnen het studiegebied, met 19 getouwen, een ondergrondse mazouttank en een opslagplaats voor vezels. In 1979 werd een extra mazouttank en compressor toegevoegd aan het geheel. De daaropvolgende veranderingen worden besproken in hoofdstuk 4.8. In 2000 werd DVW Textiles failliet verklaard en werden de activiteiten overgenomen door *Interspinning* (textielnijverheid). Sinds 2014 is het gebouw leegstaand.

Figuur 4: Schuine luchtfoto met zicht op het studiegebied (Initiatiefnemer 2018)

Figuur 6: Bestaande toestand (gelijkvloers) (Initiatiefnemer 2018)

Figuur 7: Bestaande toestand (putten en sokkels) (Initiatiefnemer 2018)

Figuur 8: Foto van het noordoostelijk deel van het studiegebied (ABO nv 2019)

Figuur 9: Foto van het oostelijk deel van het studiegebied (ABO nv 2019)

Figuur 10: Foto vanuit het zuidwesten met zicht op het studiegebied (Initiatiefnemer 2018)

Figuur 11: Foto van de binnenzijde van het te slopen gebouw (Initiatiefnemer 2019)

Figuur 12: Foto van de binnenzijde van het gebouw (ABO nv 2019)

Figuur 13: Foto van de binnenzijde van het te slopen gebouw (ABO nv 2019)

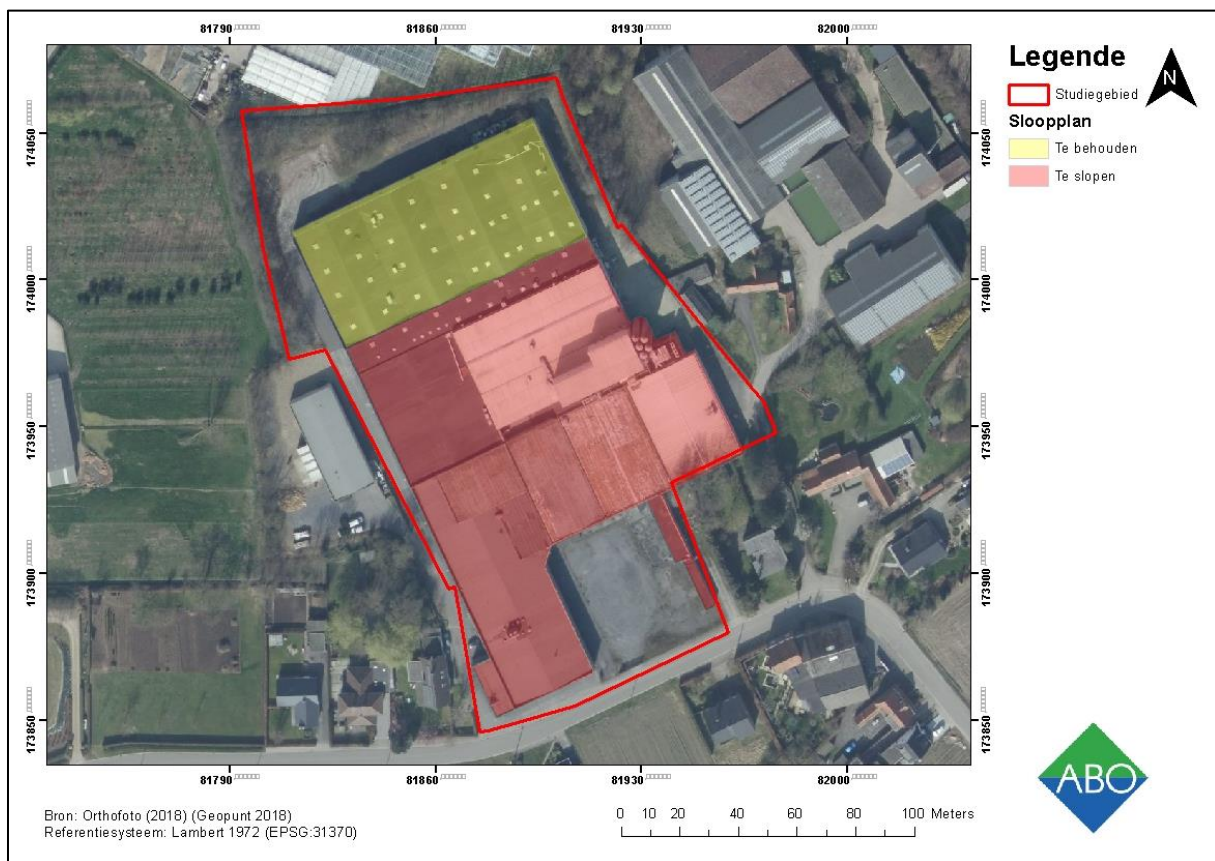

Figuur 14: Foto van de binnenzijde van het gebouw (ABO nv 2019)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De geplande werkzaamheden voorzien in de sloop van alle gebouwen binnen het studiegebied (inclusief aanhorigheden zoals afdaken etc.), met uitzondering van het noordelijke fabrieksgebouw dat in 1998 werd opgericht (Figuur 15). Eventuele ondergrondse massieven zullen eveneens verwijderd worden. Daarnaast zal de buitenverharding (deels) worden opgebroken, zoals weergegeven op Figuur 16 (Tabel 1). Het gaat om beton, betonklinkers, asfalt, steenslag en kasseien. Ter hoogte van de (verwijderde) sprinklerinstallatie wordt verontreinigd beton opgebroken.

Na de sloopwerken zal de site opnieuw ontwikkeld worden. De finale bouwplannen zijn nog niet beschikbaar, maar er wordt uitgegaan van een **maximale verstoring** van de bodemopbouw gezien er teelaarde zal afgegraven worden en er funderingen en rioleringen zullen aangelegd worden. Een eerste ontwerpplan geeft reeds een indicatie van de herontwikkeling van de het studiegebied (Figuur 17). Dit ontwerpplan kan nog wijzigen. Een tweede archeologienota zal opgemaakt worden voor de omgevingsaanvraag van deze bodemingrepen.

Figuur 15: Schematische weergave van de te slopen gebouwen (ABO nv 2018)

Beschrijving	Oppervlakte (m ²)	Maximale diepte (m-mv)
Gebouwen		
Fabriek/magazijn	10.052	0,15 – 0,30 (betonplaat) 0,70 (ondergrondse massieven)
Technische ruimte	1.125	0,15 – 0,30 (betonplaat) 0,70 (ondergrondse massieven)
Putten en sokkels	n.v.t.	2
Te behouden gebouw	3.913 (16,5%)	n.v.t.
<i>Totaal te slopen gebouwen</i>	<i>11.177 (47,15%)</i>	<i>n.v.t.</i>
Verhardingen		
Beton	1.013	0,20
Betonklinkers	28	0,20
Asfalt	1.009	0,20

Steenslag	1.755	0,25
Verontreinigd beton	180	0,20
Kasseien	12	0,20
Te behouden verharding	3.520	n.v.t.
<i>Totaal op te breken verharding</i>	<i>3.997 (16,8%)</i>	<i>n.v.t.</i>
Totale bodemingreep	15.174 (ca. 64%)	n.v.t.

Tabel 1: Overzichtstabel van de geplande werkzaamheden en huidige toestand (Initiatiefnemer 2018)

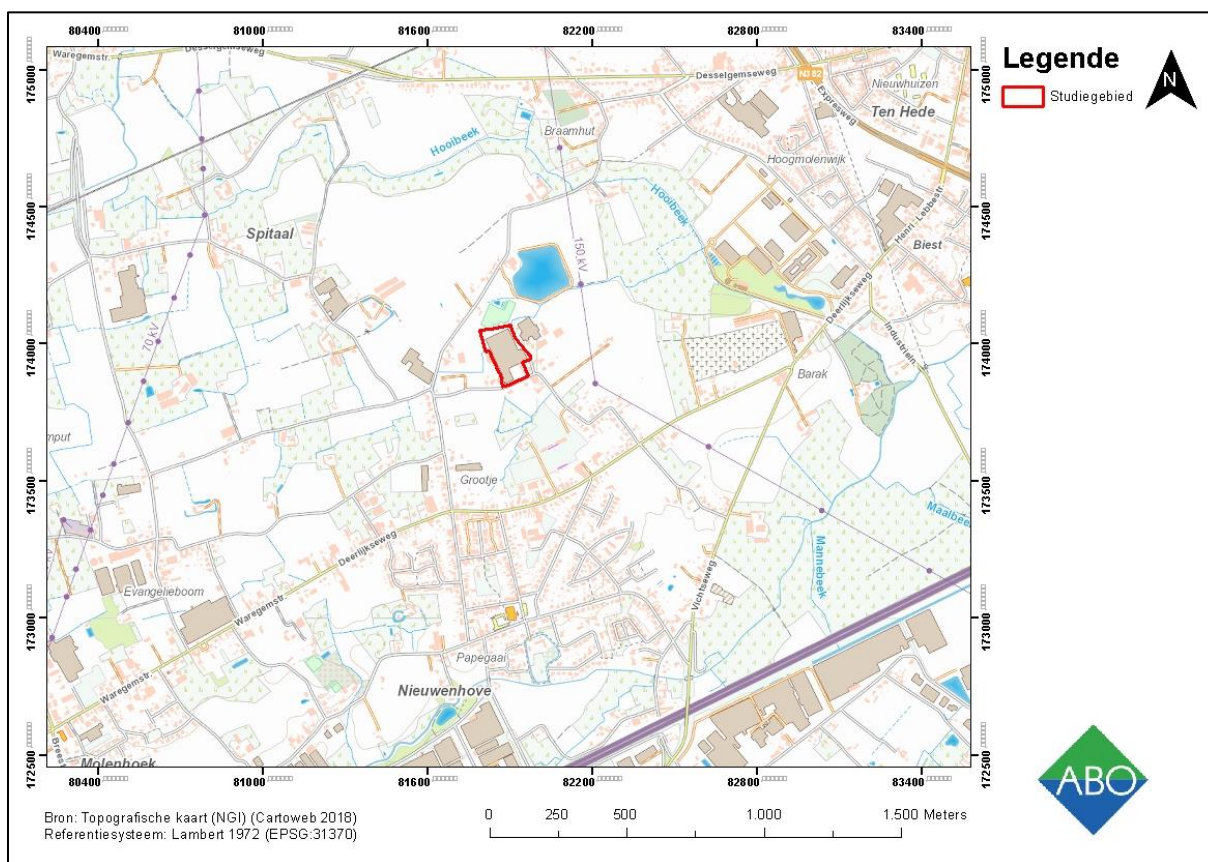
Figuur 17: Eerste ontwerpplan van toekomstige ontwikkeling na sloopwerken (Initiatiefnemer 2018)

3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Het studiegebied is in het zuidwesten van Waregem gelegen, tussen Nieuwenhove (Z), Spitaal (NW) en Gaverke (N) (Figuur 18). Het landschap bestaat voornamelijk uit akkers met lintbebouwing langsheen de wegen. Binnen het studiegebied is een fabriek/magazijn gelegen. Op zo'n 400m ten zuiden van het studiegebied loopt de Deerlijkseweg/Waregemstraat, een verbindingsweg tussen Waregem en Kortrijk. Verder naar het zuiden toe (ca. 1,3km) is de E17 (Kortrijk-Gent) gelegen.

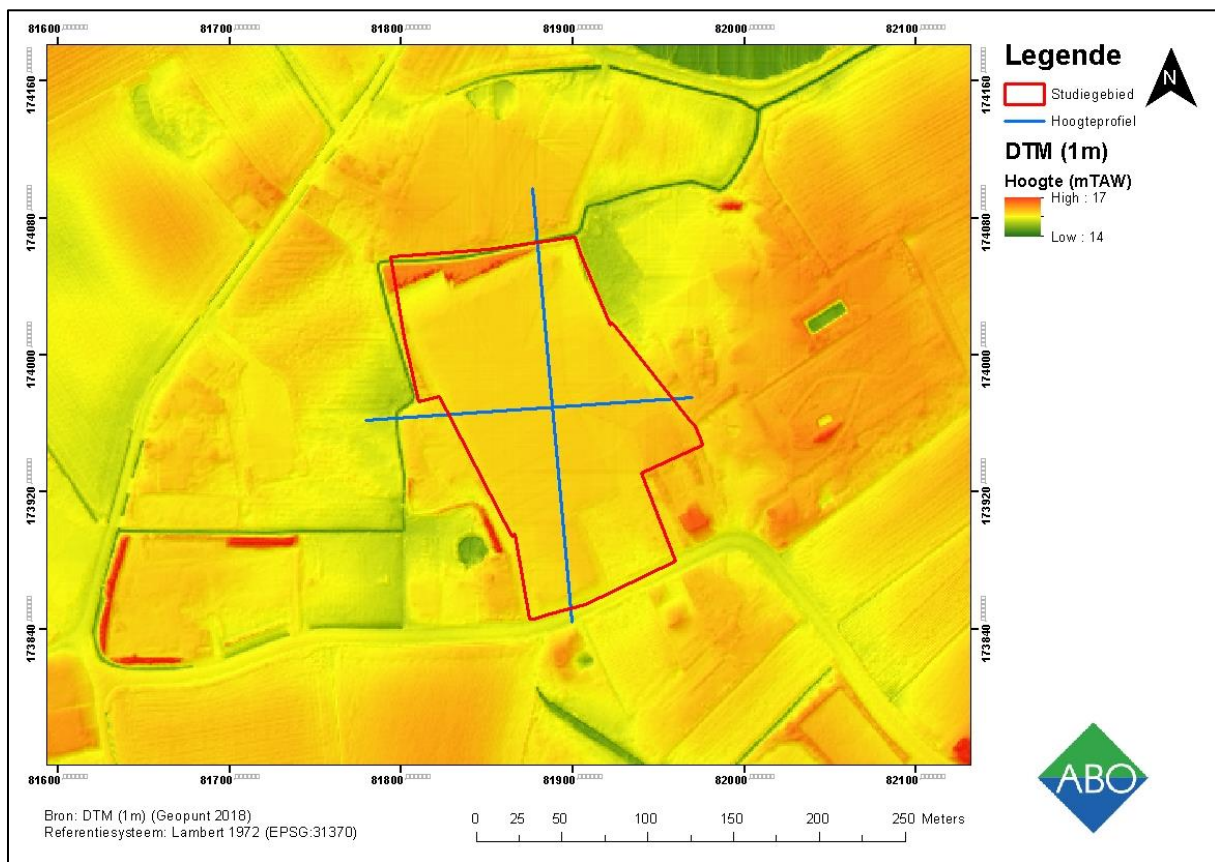

Figuur 18: Topografische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

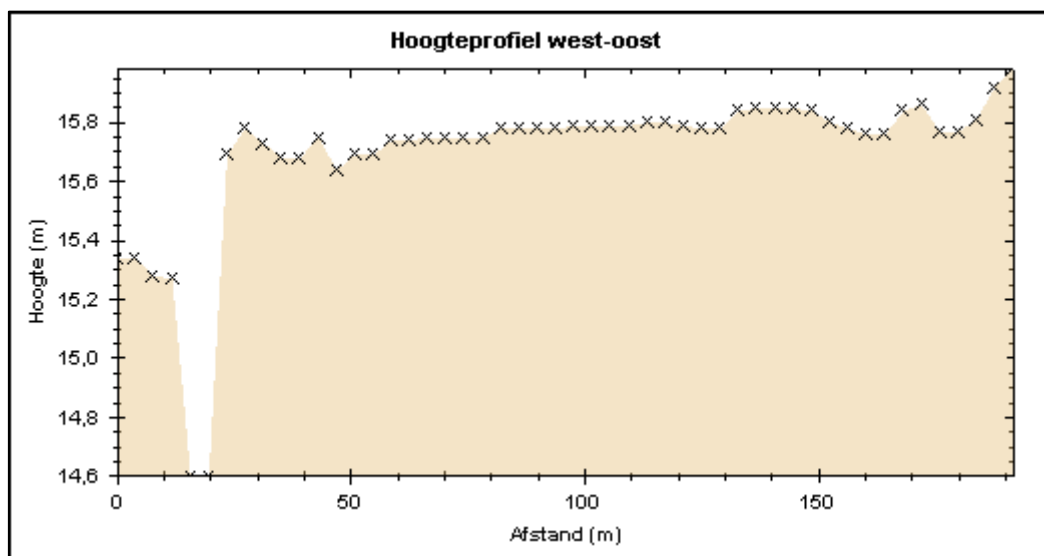
3.1.2 HOOGTEVERLOOP

Het reliëf wordt in grote mate bepaald door de vallei van de Gaverbeek (ten zuiden van het studiegebied) en de Hooibeek (ten oosten van het studiegebied). Het studiegebied bevindt zich aan de zuidelijke oever van de Koedrijfbeek – een vertakking van de Hooibeek die afstroomt naar de Gaverbeek in het zuidoosten. Op grotere schaal is het studiegebied gelegen binnen het Leie-Schelde-interfluvium ten zuiden van de alluviale Leievallei (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018: ID 120274) (Figuur 19 - Figuur 23).

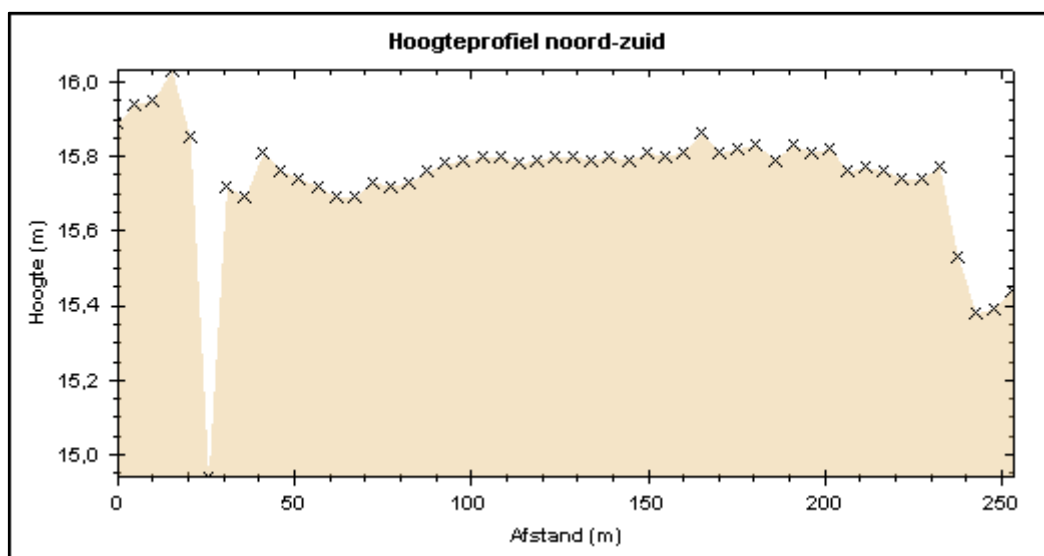
De kleine depressie/vallei waarin het studiegebied gelegen is, bevindt zich tussen verscheidene hogere en drogere zandruggen. Deze zandruggen waren over het algemeen meer gegeerd als woonplaats (zoals ook blijkt uit de CAI-meldingen uit hfst. 4.5), waardoor de trefkans op archeologische resten op deze locaties hoger is. Vanuit landschappelijk oogpunt is er dus een matig archeologisch potentieel.

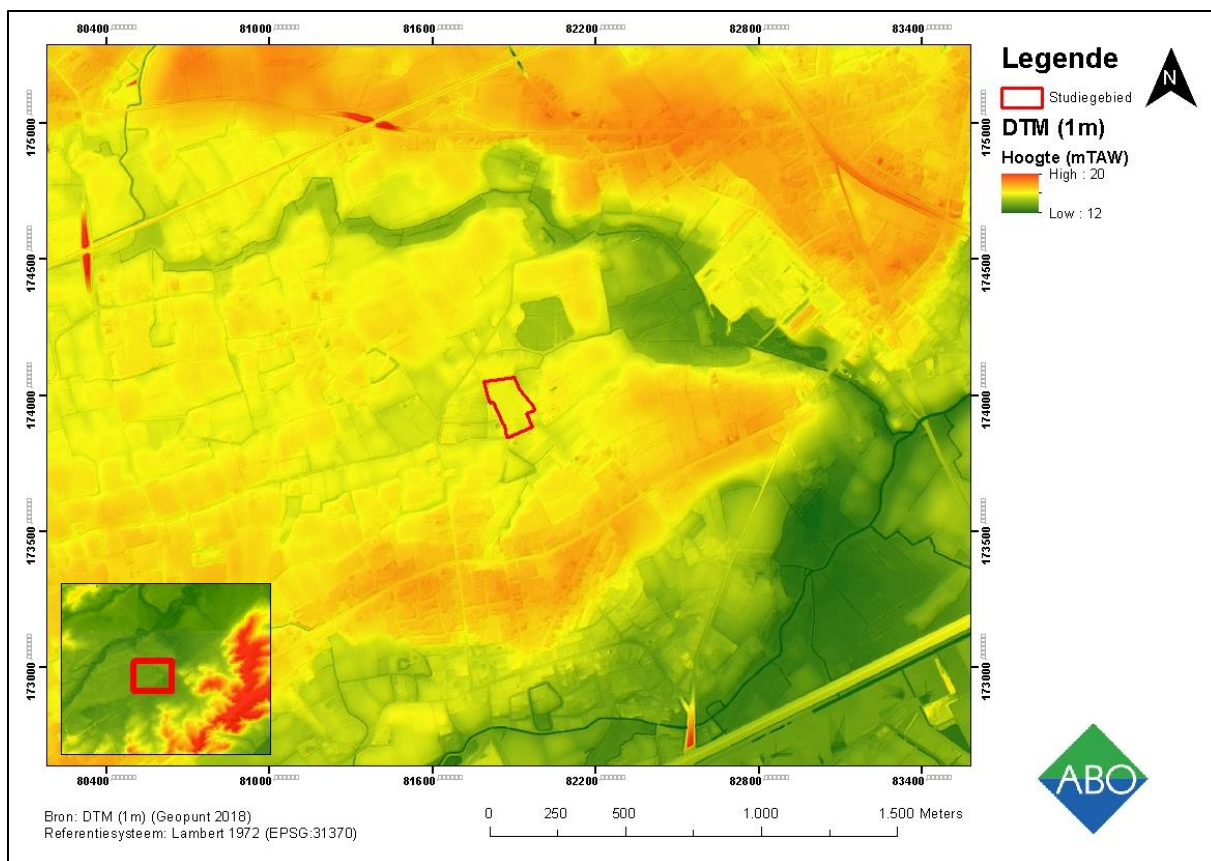
Figuur 19: Hoogteprofielen weergegeven op een DTM (1m) (Geopunt 2018)

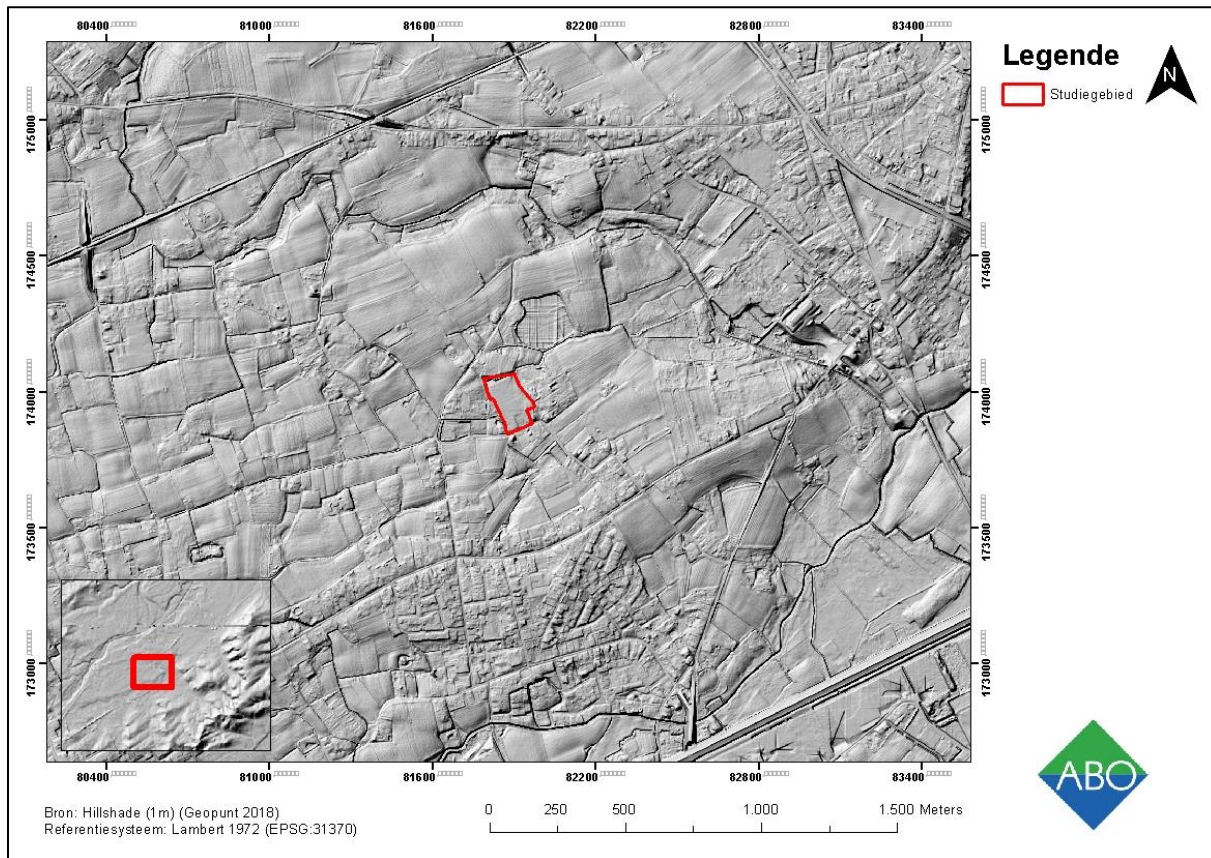
Figuur 20: Hoogteprofiel (west-oost) (Geopunt 2018)

Figuur 21: Hoogteprofiel (noord-zuid) (Geopunt 2018)

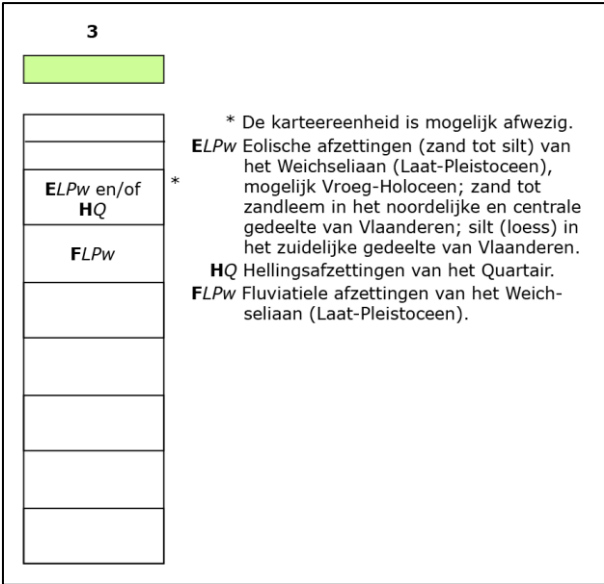
Figuur 22: DTM (1m) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

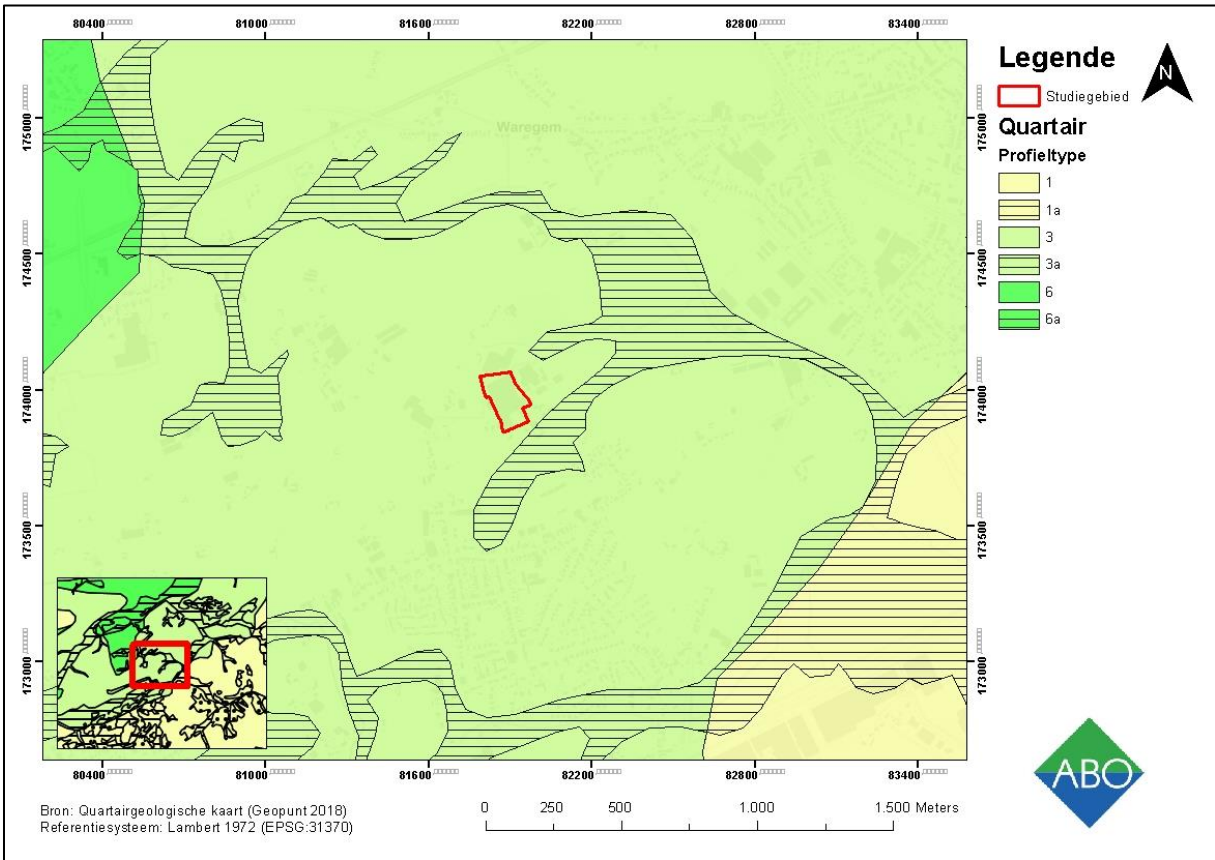
Figuur 23: Hillshade (afgeleid van DTM 1m) met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

De Quartairgeologische sequentie (type 3) bestaat uit fluviatiele afzettingen uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen (*FLPw*) (Figuur 25; Figuur 26). Bovenop deze afzettingen kunnen hellingsafzettingen (*HQ*) worden aangetroffen. Deze afzettingen worden afgedekt door eolische dekzanden uit het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) (*ELPw*) (Bogemans 2007).

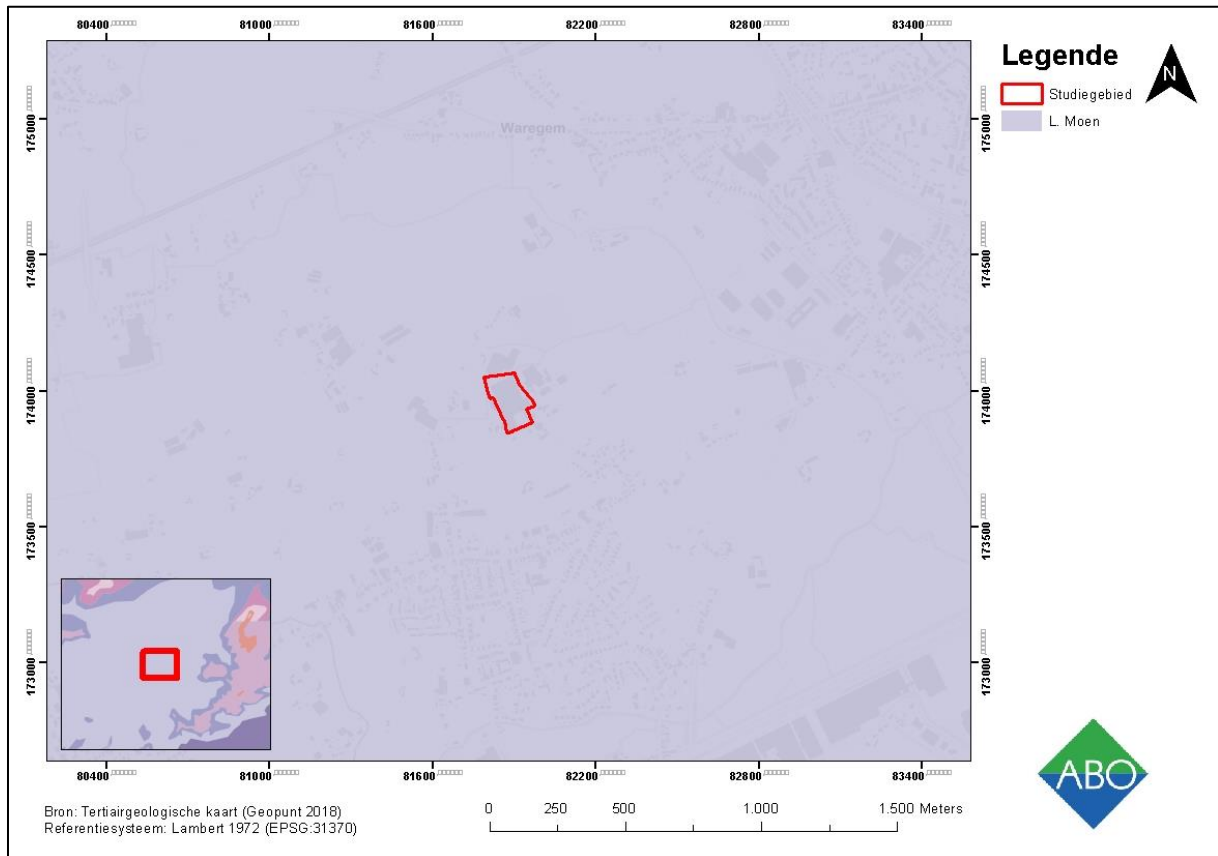
Figuur 25: Quartairgeologische sequentie (type 3) ter hoogte van het studiegebied (type 3) (Geopunt 2018)

Figuur 26: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

De Tertiaire sedimenten zijn gekarteerd als het Lid van Moen, dat deel uitmaakt van de Formatie van Kortrijk (Figuur 27). De sedimenten hebben een grijze kleur en een kleiige tot siltige textuur. Er kunnen kleilagen en Nummulites planulatus aangetroffen worden.

Figuur 27: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

3.2.4 BODEMEROSIEKAART

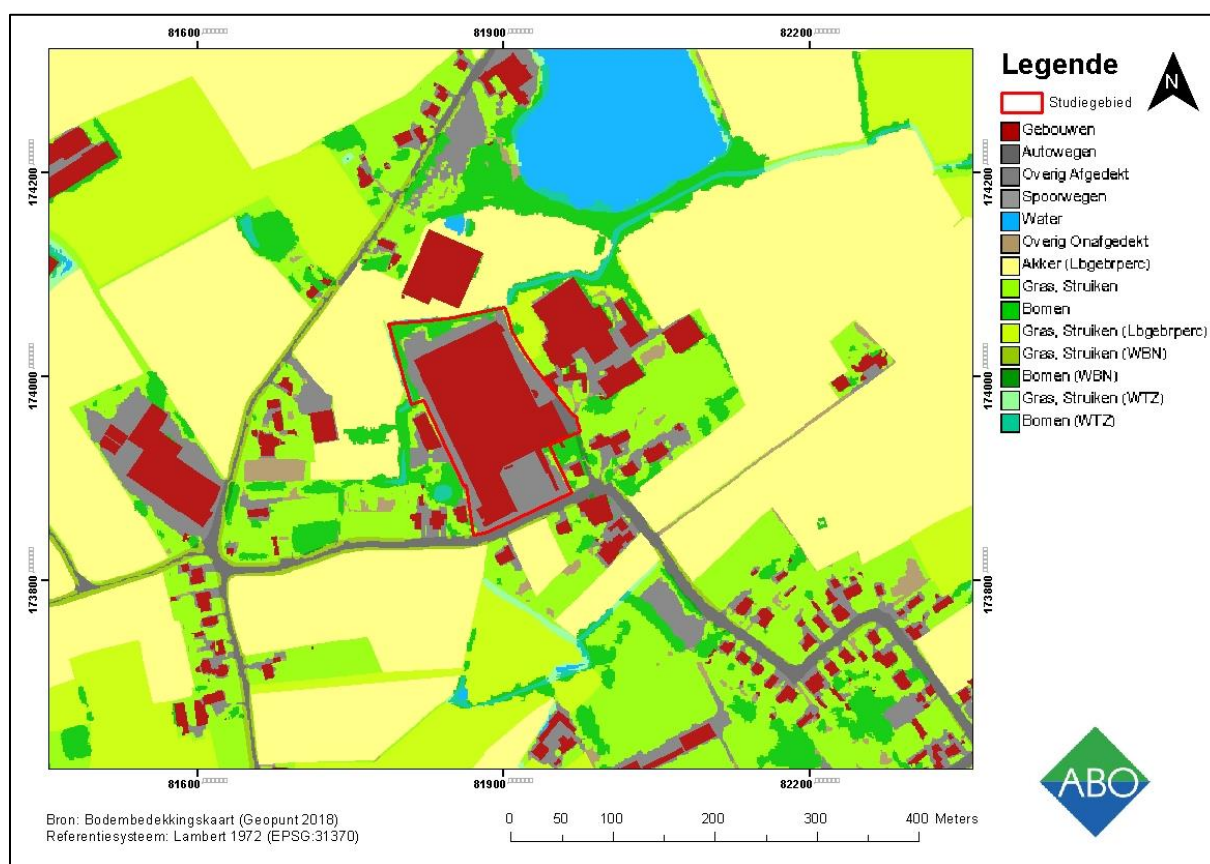
De bodemerosie ter hoogte van het studiegebied is niet in kaart gebracht. Echter, op basis van de omgeving en de aanwezige bebouwing kan worden aangenomen dat er een verwaarloosbare tot zeer lage erosiegraad is (Figuur 28). Bijgevolg zullen mogelijk archeologisch relevante lagen niet onderhevig zijn aan erosie.

Figuur 28: Bodemerosiekaart op perceelniveau met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

3.2.5 BODEMBEDEKKINGSKAART

Het studiegebied is grotendeels bebouwd met verhardingen aan alle zijden van de bebouwing (Figuur 29). In het meest noordwestelijke deel van het studiegebied is nog een groenzone aanwezig.

Figuur 29: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris Archeologische zone	Buiten archeologische zone
Landschapsatlas	Geen relict in de buurt (< 1km)
Inventaris bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.2
Beschermde monumenten	Relevant, cf. 4.3
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Niet relevant, cf. 4.4
Centraal Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.4
Bekrachtigde archeologienota's	Relevant, cf. 4.5
Inventaris Historische stadskern	Buiten historische stadskern
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Buiten GGA
Wereldoorlog relict	Geen relict in de buurt (< 1 km)
Andere historisch/ archeologische relict	Geen relict in de buurt (< 1km)
Cartografische bronnen	
Fricxkaart (ca. 1712)	Relevant, cf. 4.7.1
Ferrariskaart (ca. 1770-1778)	Relevant, cf. 4.7.2
Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)	Relevant, cf. 4.7.3
Vandermaelenkaart (1846- 1854)	Relevant, cf. 4.7.4
Popp kaarten (1842-1879)	Relevant, cf. 4.7.5
Orthofoto's (1952-2017)	Relevant, cf. 4.8

Tabel 2: Tabel met geraadpleegde bronnen

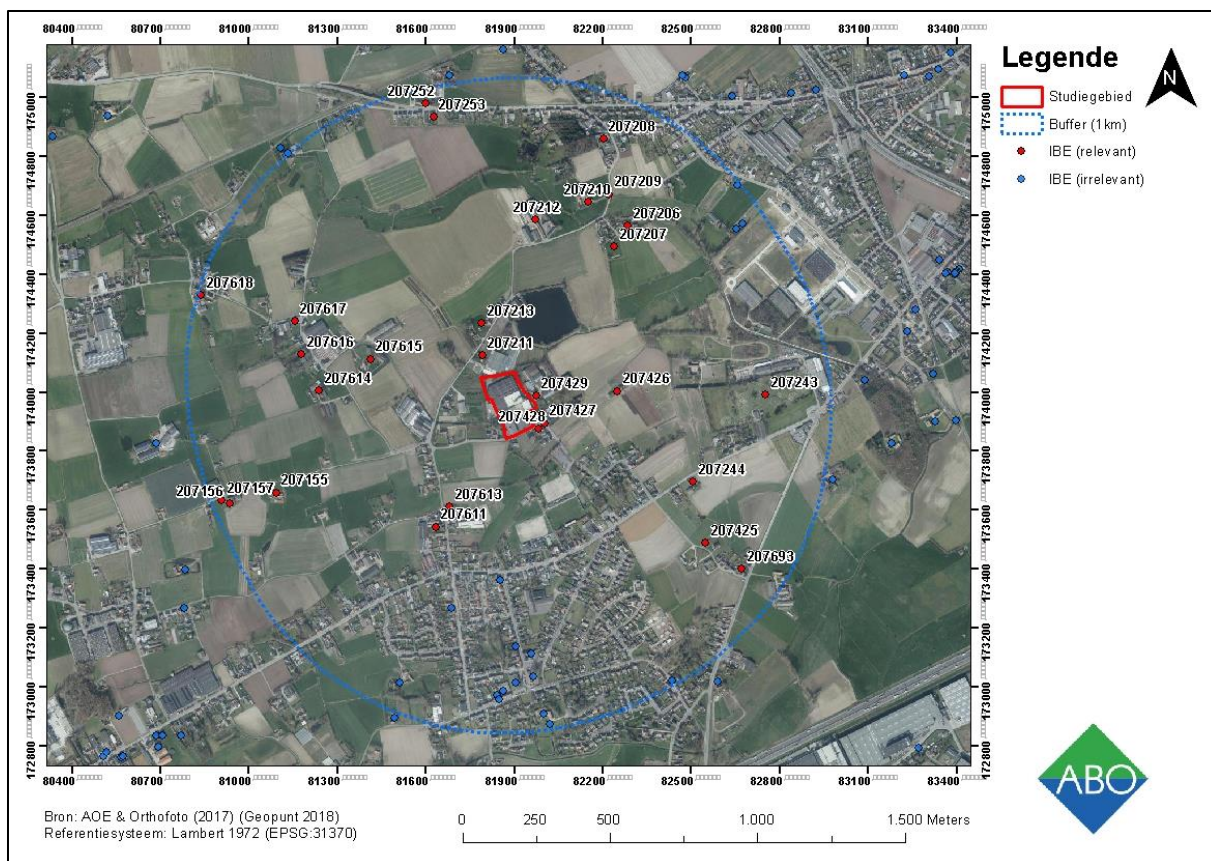
4.1 HISTORISCHE SITUERING

De oudste bewoning in de omgeving van Waregem is in het Epi-Paleolithicum (ca. 10.000 – 9.000 v.o.t.) en Mesolithicum (9.000 – 4.3000 v.o.t.) te dateren. Hierbij zijn de archeologische vindplaatsen hoofdzakelijk langsheen waterlopen op hogere en drogere locaties gelegen (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018: ID 120274). Wegens een gebrek aan archeologisch onderzoek zijn er slechts weinig vondsten en/of vindplaatsen uit het Neolithicum en de metaaltijden gekend. Vanaf de Romeinse tijd zijn er meer archeologische vindplaatsen gekend. Deze zijn voornamelijk op de hogere oevers van de Leie en de Gaverbeek te situeren (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018: ID 120274). Uit de vroege tot volle middeleeuwen zijn tot op heden quasi geen archeologische vindplaatsen gekend in de omgeving van Waregem. Dit is nagenoeg met zekerheid te wijten aan het onderzoek: de talrijke Germaanse toponiemen in de streek wijzen er immers reeds op dat de streek vergaand in cultuur was gebracht (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018: ID 120274). Hierbij dient opgemerkt te worden dat Nieuwenhove (en Tategem) in de loop van de 10de eeuw ontstaan. Ten oosten van Nieuwenhove was het Feretwoud gelegen. In de 11de-12de eeuw werd dit woud intensief ontgonnen waardoor het woud verdween. De meeste dorpen en gehuchten in de omgeving ontwikkelen zich in de loop van de middeleeuwen.

In de omgeving van Waregem hebben tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog oorlogsactiviteiten plaatsgevonden. Binnen het studiegebied werd tijdens het interbellum door de toenmalige eigenaars reeds een WO I inslag (obus) aangetroffen (Initiatiefnemer 2018). De kans op het aantreffen van munitie is momenteel eerder beperkt op basis van de leidraad (De Decker 2016). Zo hebben er reeds grondroerende werkzaamheden plaatsgevonden na de Eerste en Tweede Wereldoorlog. Indien er munitieresten aanwezig waren, zijn deze dus reeds verwijderd. Daarnaast is de oppervlakte van de in het verleden uitgevoerde grondroerende werkzaamheden groter dan de huidige geplande bodemingrepen. Indien er toch munitie zou aangetroffen worden dient de procedure 'toevalvondst CTE' gevolgd te worden. Deze procedure wordt toegelicht in het programma van maatregelen.

4.2 INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED

Aangezien het studiegebied buiten de stads- en dorpskern van Waregem en Nieuwenhove is gelegen, werd enkel het bouwkundig erfgoed buiten de dorpskernen in beschouwing genomen. Dit stemt immers beter overeen met de verwachting voor het studiegebied. Het bouwkundig erfgoed omvat voornamelijk hoeves en woningen uit de 18de, 19de en 20ste eeuw (Figuur 30; Tabel 3). Daarnaast zijn ook enkele O.-L.-Vrouwkapellen opgericht (ID 207157; 207209; 207427). De destructie uit de Wereldoorlogen valt af te leiden uit de verscheidene woningen die in het interbellum of na de Tweede Wereldoorlog werden opgericht.

Figuur 30: Weergave van de locaties met gekend bouwkundig erfgoed weergegeven op een orthofoto (2017) met aanduiding van het studiegebied (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018; Geopunt 2018)

ID	Omschrijving	Datering
207155	Hoevesite	18 ^{de} -19 ^{de} eeuw / na WO II
207156	Hoevesite	18 ^{de} -19 ^{de} eeuw / na WO II
207157	Onze-Lieve-Vrouwekapel	18 ^{de} eeuw
207206	Hoevesite Klein Caijsele	18 ^{de} -19 ^{de} eeuw
207207	Hoevetje	18 ^{de} -19 ^{de} eeuw
207208	Herberg De Braamhutte	Midden 19 ^{de} eeuw
207209	Onze-Lieve-Vrouw van Lourdeskapel	Midden 19 ^{de} eeuw
207210	Hoeve	19 ^{de} eeuw
207211	Hoevetje	18 ^{de} eeuw / begin 20 ^{ste} eeuw
207212	Hoeve Te Caysele	18 ^{de} -19 ^{de} eeuw
207213	Hoevetje	18 ^{de} eeuw

207243	Begraafplaats De Barakke	Na WO II
207244	Hoeve	19 ^{de} – 20 ^{ste} eeuw
207252	Burgerhuis	Interbellum
207253	Hedendaagse woning	1975
207425	Boerenarbeiderswoning	19 ^{de} eeuw
207426	Hoeve	Begin 19 ^{de} eeuw
207427	Onze-Lieve-Vrouwekapel	WO II (1944)
207428	Vlashandelaarswoning	WO II (1941)
207429	Hoevesite	Eind 18 ^{de} eeuw / na WO II
207611	Interbellumvilla	Interbellum
207613	Hoeve	18 ^{de} eeuw
207614	Hoeve met latere roterij	18 ^{de} eeuw / 20 ^{ste} eeuw
207615	Hoeve Te Sint-Jans	Eind 18 ^{de} – 19 ^{de} eeuw
207616	Villa	Na WO II
207617	Vlashandelaarswoning	Interbellum
207618	Burgerhuis	Interbellum
207693	Dorpswoning	Begin 20 ^{ste} eeuw

Tabel 3: Tabel met de locatie van het bouwkundig erfgoed in de regio (Inventaris Onroerend Erfgoed 2018)

4.3 BESCHERMDE MONUMENTEN

Er zijn geen relevante beschermde monumenten in de nabije omgeving.

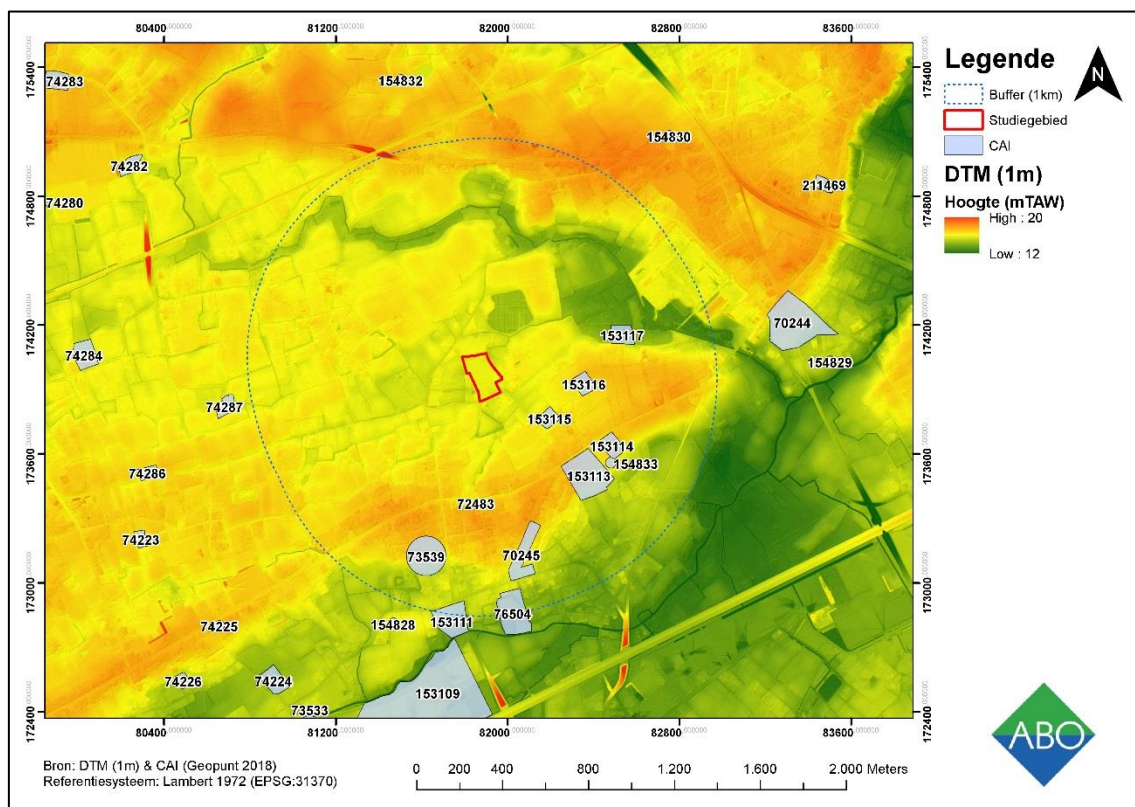
4.4 BESCHERMDE STADS- OF DORPSGEZICHTEN

Er zijn geen beschermde stads- of dorpsgezichten in de nabije omgeving.

4.5 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Op basis van de CAI zijn binnen het onderzoeksgebied geen archeologische vondsten of vindplaatsen gekend. In de ruimere omgeving zijn echter wel archeologische sites geregistreerd (Figuur 31; Tabel 4). De afwezigheid van archeologische vindplaatsen kan echter ook toe te schrijven zijn aan de beperkte mate waarin archeologisch onderzoek werd verricht in de regio (Inventaris Onroerend Erfgoed ID: 120274). De gekende vindplaatsen situeren zich voornamelijk op de heuvelrug ten zuiden van het studiegebied of in de vallei van de Gaverbeek. Het gaat respectievelijk om grafheuvels die door middel van luchtfotografie gedetecteerd zijn (ID 153111 – 153117; 154828 – 154833) en steentijdvondsten die langsheen de Gaverbeek werden ingezameld (ID 76504; 153109). Sporadisch zijn er ook indicaties voor menselijke occupatie in de Romeinse periode en late middeleeuwen. Zo loopt er aan de overzijde van de Hooibeek (ca. 1,3km ten oosten van het studiegebied) een Romeinse weg van Bavay naar de kust aan de overzijde van de Hooibeek. Op deze locatie was de Gaverbeek immers het nauwst, waardoor deze het makkelijkst overbrugbaar was (CAI ID 70244). Op ca. 500m ten zuiden van het studiegebied werd rond 1524 de Garekapel opgericht. In deze fase betreft het een houten kapel, die rond 1630 vervangen werd door een stenen kapel met altaar.

In 1798 werd deze kapel vernietigd tijdens de Franse bezetting (CAI ID 72483). Op basis van cartografische bronnen zijn verscheidene laatmiddeleeuwse sites met walgracht aanwezig in de omgeving, maar deze werden niet opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris (zie hfst. 4.7.2).

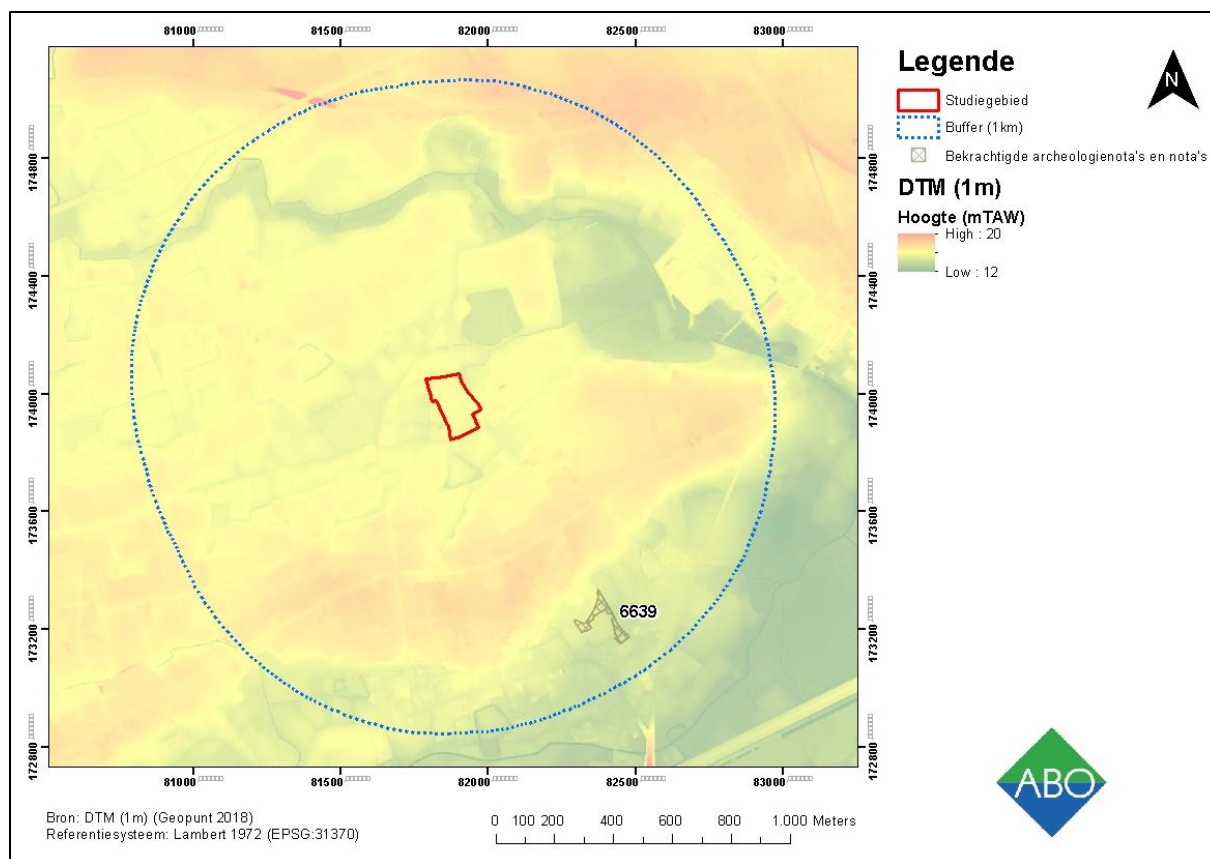
Figuur 31: Alle CAI-meldingen binnen een straal van 1.000m weergegeven op een DTM (1m) (Centraal Archeologische Inventaris 2018; Geopunt 2018)

ID	Omschrijving	Datering	Bron
70244	Klein, rechthoekig houten gebouw met afhang en aardewerk	Midden-Romeinse tijd	Despriet 1976; Thoen & Trimpe Burger 1979; Despriet 1980; Despriet 1978
70245	Aardewerk	Romeinse tijd	Despriet 1976
72483	Garekapel	16 ^{de} -17 ^{de} eeuw	Ameye 1974
73539	Cirkelvormige structuur (Ø 26m)	Late bronstijd	Despriet 1978
74287	Site met walgracht	Late middeleeuwen	Popp-kaart (1842-1879)
76504	- Silex (losse vondsten) - Grijs zachtgebakken aardewerk - Aardewerk - Versterkt kasteel	Steentijd Romeinse tijd (Post-)middeleeuws 13 ^{de} – 15 ^{de} – 18 ^{de} eeuw	Despriet 1976; Despriet 1978; Casseyas 1991; Despriet 1985; Despriet 1979
153109	- Vuurstenen schrabbers, (micro-)klingen, afslagen, ... - Drie pijlpunten - Dakpannen - Aardewerk, kuil met houtskoolresten - Geïmporteerd steengoed en lokaal reducerend gebakken blauwgrijs vaatwerk	Mesolithicum Laat-neolithicum Romeinse tijd Merovingische periode Late middeleeuwen	Casseyas 1991; Despriet 1985
153111	Grafheuvel	Bronstijd	Despriet 1985
153113	Grafheuvel	Bronstijd	Despriet 1985
153114	Grafheuvel	Bronstijd	Despriet 1985
153115	Grafheuvel	Bronstijd	Despriet 1985
153116	Grafheuvel	Bronstijd	Despriet 1985
153117	Grafheuvel	Bronstijd	Despriet 1985
154828	Grafheuvel	Bronstijd	Bourgeois et. al. 1998
154833	Grafheuvel	Bronstijd	Bourgeois et. al. 1998

Tabel 4: Overzichtstabel CAI (Centraal Archeologische Inventaris 2018)

4.6 BEKRACHTIGDE ARCHEOLOGIENTOTA'S

Er werd slechts één archeologienota opgesteld binnen een straal van 1km (Figuur 32; Tabel 5). Het betreft een bureaustudie en proefsleuvenonderzoek op ca. 700m ten zuidoosten van het huidige studiegebied. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd een site met walgracht aangetroffen die ook op de Ferrariskaart werd opgetekend. Door de afwezigheid van aardewerk, kon de site niet gedateerd worden (Apers 2017, 30). Hoewel deze site eveneens aan de voet ligt van een heuvelrug, is de landschappelijke situatie verschillend aangezien deze site aan de rand van de Gaverbeekvallei is gelegen, waarlangs meerdere archeologische sites gekend zijn. Het archeologisch potentieel voor sites binnen deze vallei of op de zandruggen aan de rand ervan is dan ook hoger.

Figuur 32: Bekrachtigde archeologienota's in de omgeving weergegeven op een orthofoto (2017) met aanduiding van het studiegebied (Agentschap Onroerend Erfgoed 2018; Geopunt 2018)

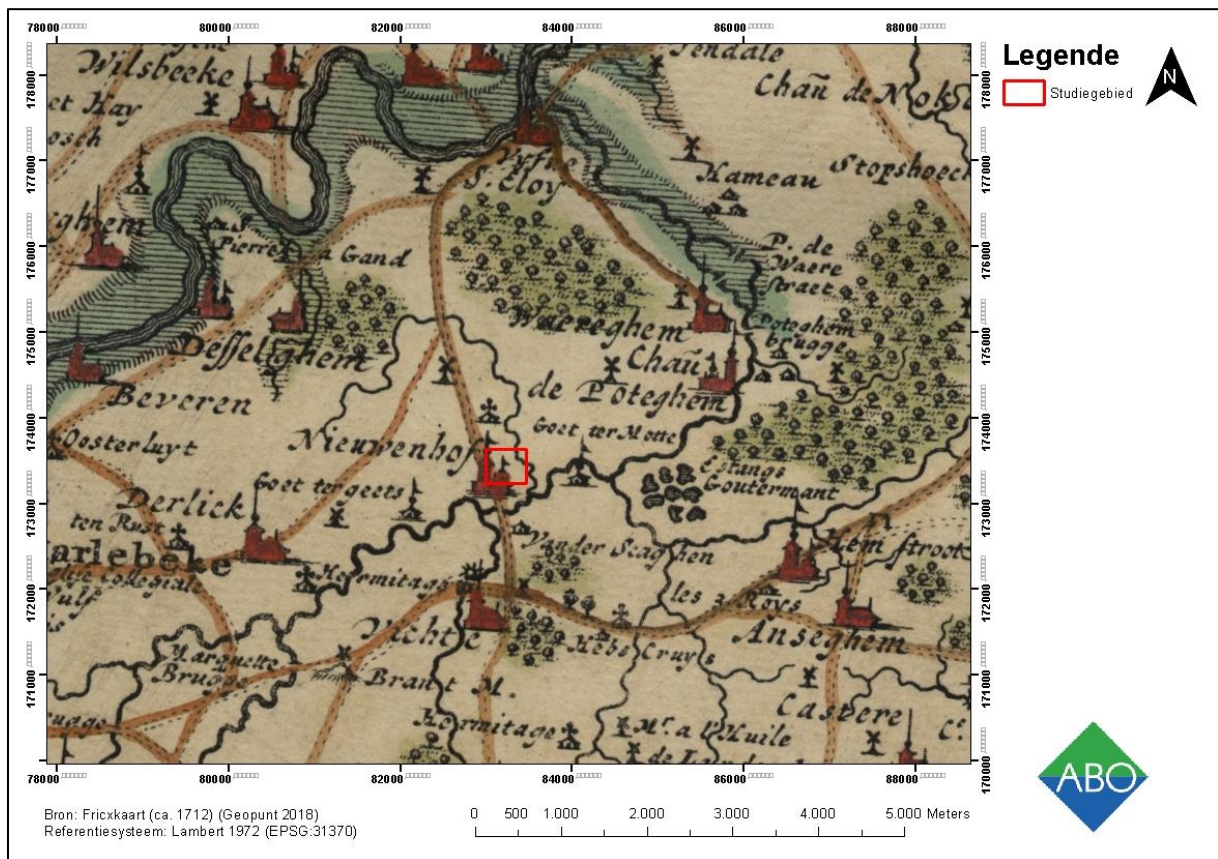
ID	Omschrijving	Verwachting/Datering	Advies
4428 / 6639	Archeologienota en nota met proefsleuvenonderzoek	Site met walgracht (18 ^{de} eeuw <i>ante quem</i>)	Vrijgave na proefsleuven

Tabel 5: Tabel met bekrachtigde archeologienota's in de omgeving van het studiegebied (Agentschap Onroerend Erfgoed 2018)

4.7 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

4.7.1 FRICXKAART (CA. 1712)

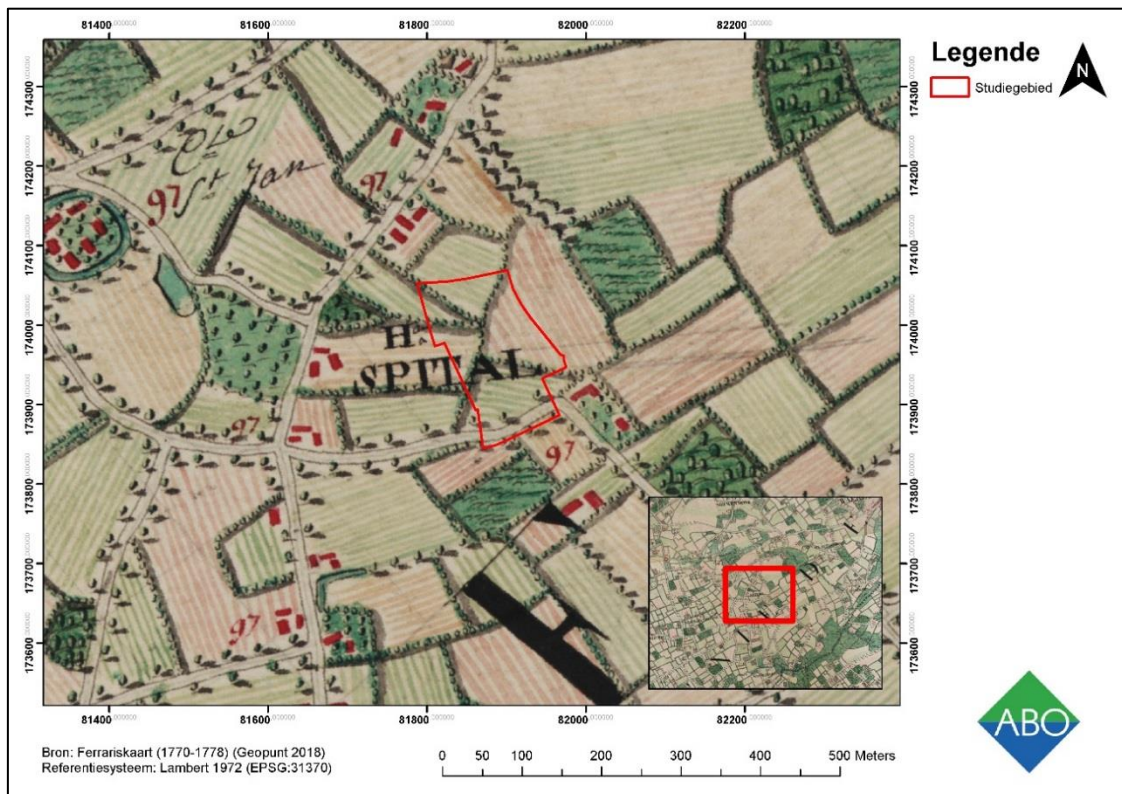
Zowel Waregem als Nieuwenhove zijn weergegeven op de Fricxkaart (Figuur 33). Het studiegebied bevindt zich ten westen van de Hooibeek, ten noorden van de Gaverbeek en ten oosten van de noord-zuid georiënteerde weg tussen Sint-Eloois-Vijve en Vichte. Wegens de beperkte resolutie is het niet mogelijk om het studiegebied exact aan te duiden op de kaart en kunnen er geen gedetailleerde interpretaties worden uitgevoerd. Wel kan er gesteld worden dat de gehuchten voornamelijk in de Leievallei (in het noorden van het kaartbeeld) of langsheen de Gaverbeek (centraal in het kaartbeeld) gelegen zijn.

Figuur 33: Fricxkaart (ca. 1712) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

4.7.2 FERRARISKAART (CA. 1770- 1778)

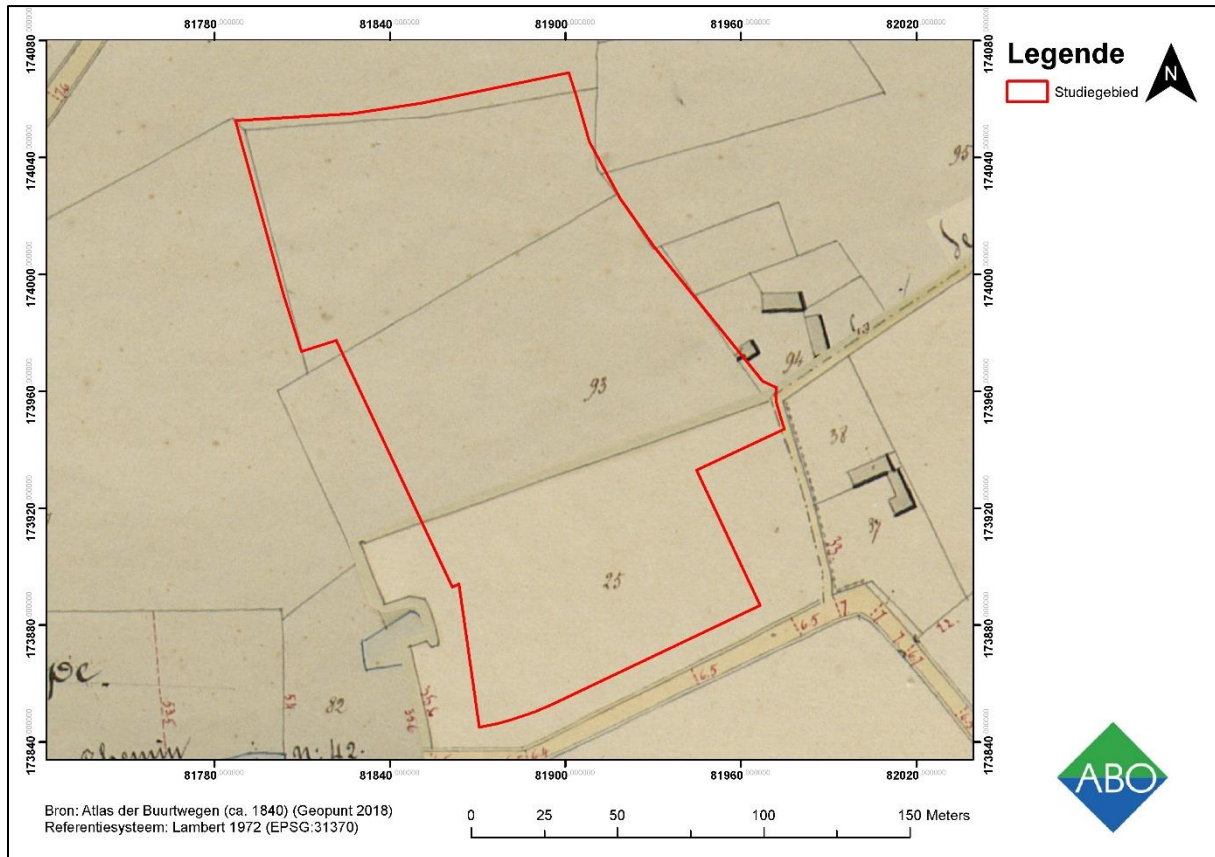
Op de Ferrariskaart is geen bebouwing opgetekend binnen het studiegebied (Figuur 34). Het betreft uitsluitend akkers met perceelbegrenzingsen. De bewoning is verspreid langsheen de wegen. Het gaat voornamelijk om hoevecomplexen, bestaande uit twee of drie gebouwen, zoals de Hove Spital die zich ten westen van het studiegebied bevindt. Daarnaast zijn er ook enkele sites met walgracht in de omgeving gelegen. Hoewel deze niet in de Centraal Archeologische Inventaris werden opgenomen, betreft het mogelijk archeologisch relevante resten uit de late middeleeuwen of later.

Figuur 34: Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

4.7.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1840)

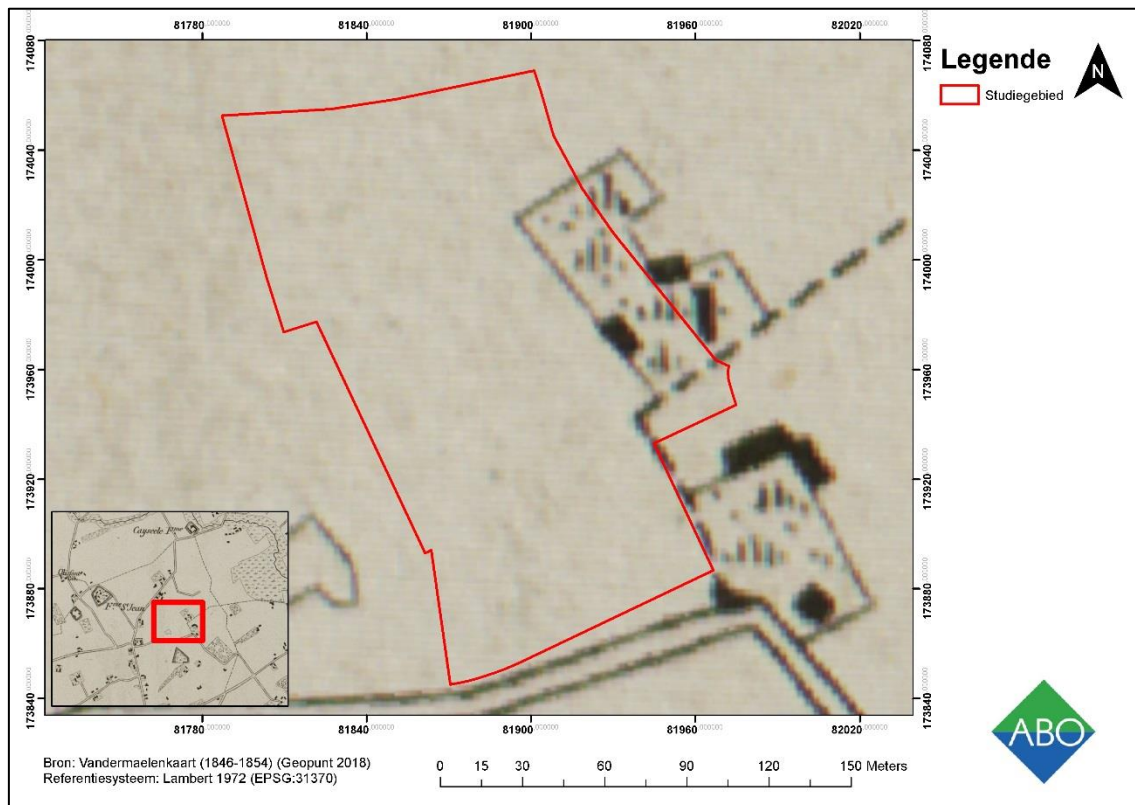
Op de Atlas der Buurtwegen is net ten oosten van het studiegebied een hoevecomplex opgericht (Figuur 35). Aangezien dit niet werd opgetekend op de Ferrariskaart is dit complex mogelijk te dateren tussen het einde van de 18de en het midden van de 19de eeuw. Dit correspondeert met de gekende hoeves die werden vastgesteld als bouwkundig erfgoed (zie hfst. 4.2).

Figuur 35: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

4.7.4 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

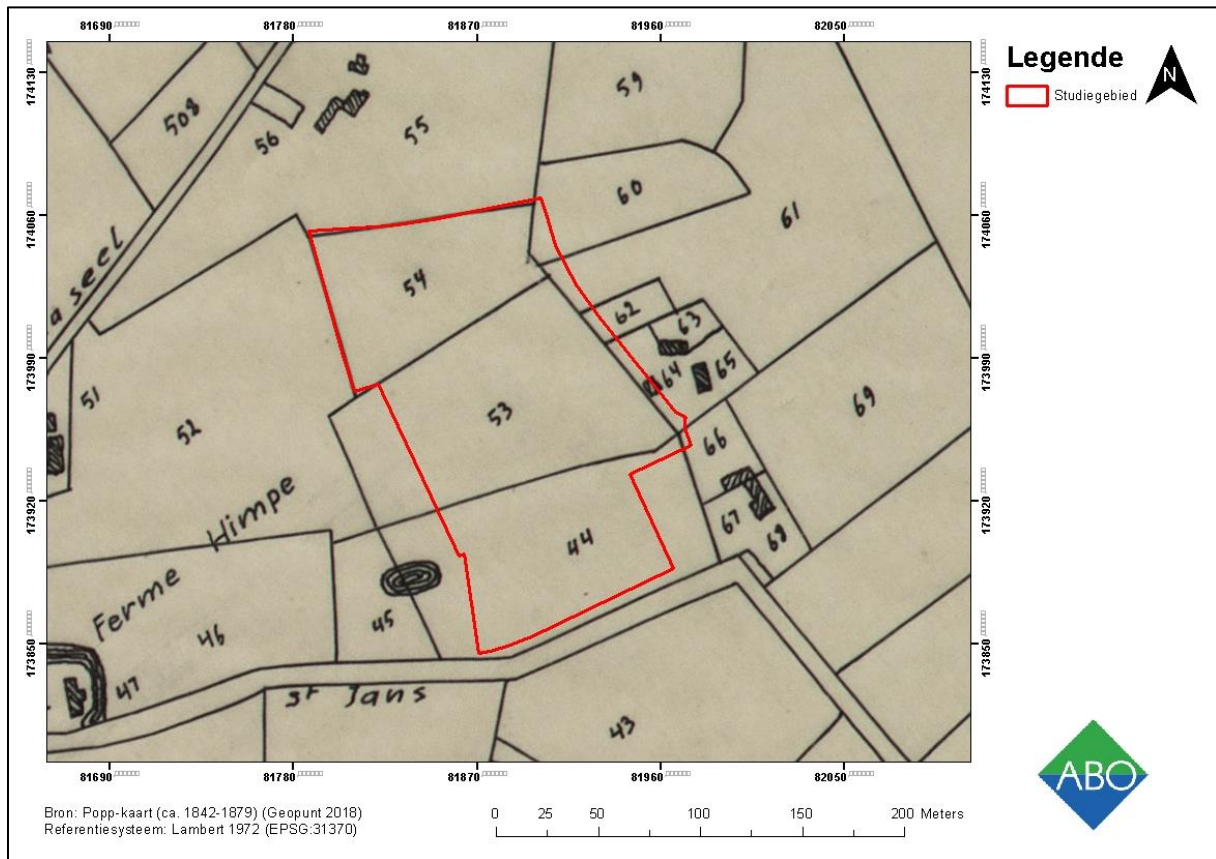
Op basis van de Vandermaelenkaart bevindt het meest westelijke gebouw van het hoevecomplex zich binnen het studiegebied (Figuur 36). Het valt niet uit te sluiten dat ook de twee oostelijke gebouwen binnen het studiegebied kunnen worden aangetroffen ten gevolge van de afwijkingen in de kaartprojecties. Verder is het studiegebied onbebouwd. Op de overzichtskaart zijn de sites met walgracht in de omgeving nog steeds zichtbaar.

Figuur 36: Vandermaelenkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt 2018)

4.7.5 POPP-KAART (CA. 1842-1879)

De Popp-kaart geeft een sterk gelijkende situatie weer als de Atlas der Buurtwegen en Vandermaelenkaart (Figuur 37). Het meest westelijke gebouw van het hoevecomplex (op de kaart weergegeven met nummer 64) bevindt zich binnen het studiegebied. Het valt dus niet uit te sluiten dat een deel van dit hoevecomplex kan worden aangetroffen binnen het studiegebied.

Figuur 37: Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding van het studiegebied (Geopunt 2018)

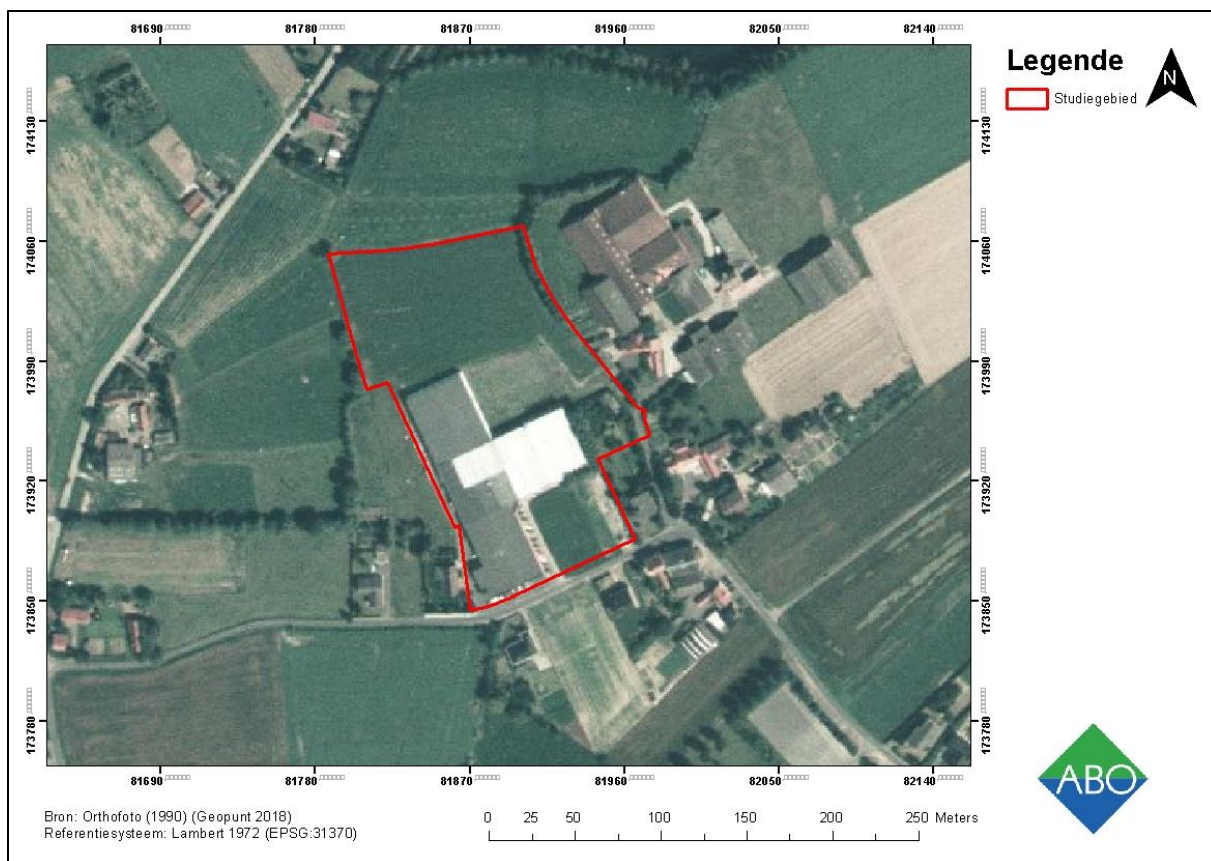
4.8 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

Op de orthofoto van 1971 is het studiegebied in het zuidwesten bebouwd met twee woningen. Het overige deel van het studiegebied bestaat uit akkerland (Figuur 38). Ten oosten van het studiegebied is het hoevecomplex verder uitgebreid, maar bevindt het zich niet binnen het studiegebied. Het bijgebouwtje dat tegen de noordoostelijke grens van het studiegebied ligt correspondeert mogelijk met het gebouw dat reeds op de cartografische bronnen werd beschreven.

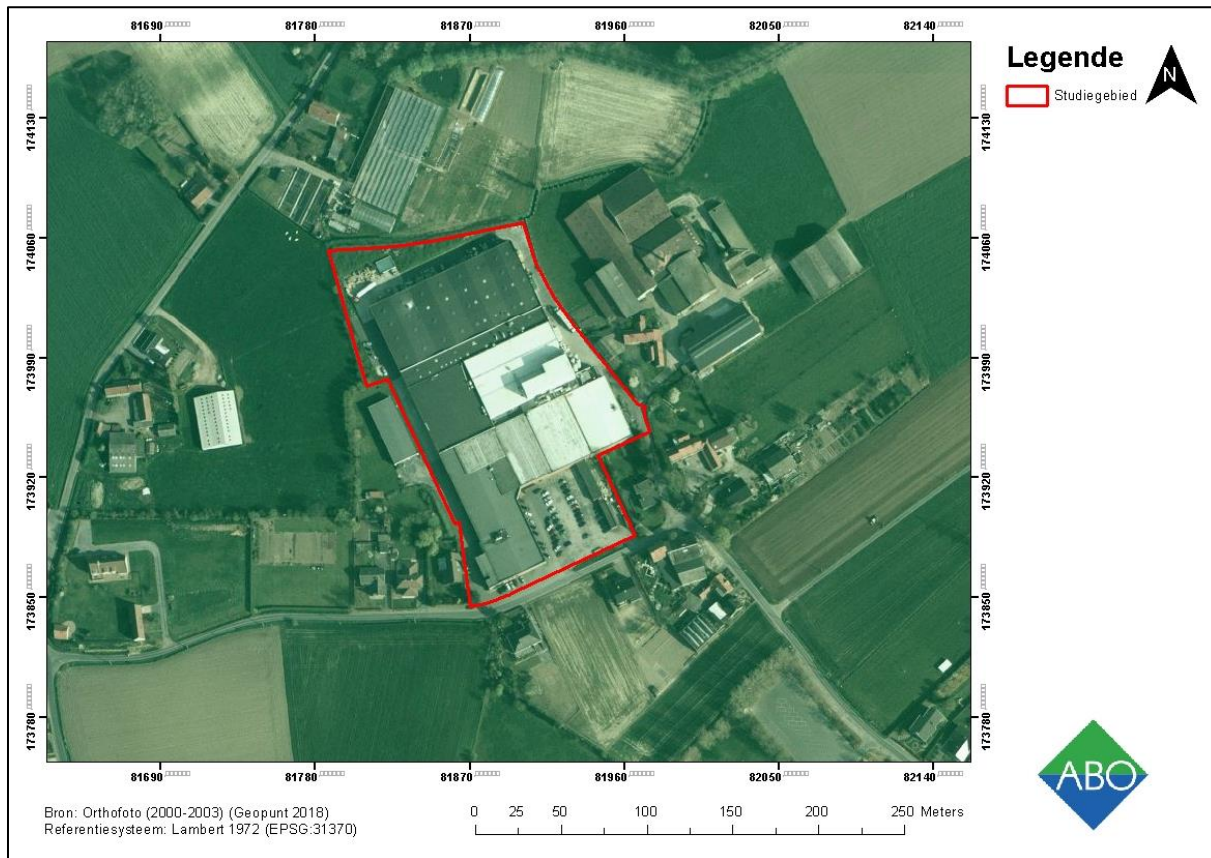

Figuur 38: Luchtfoto 1971, panchromatisch met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018)

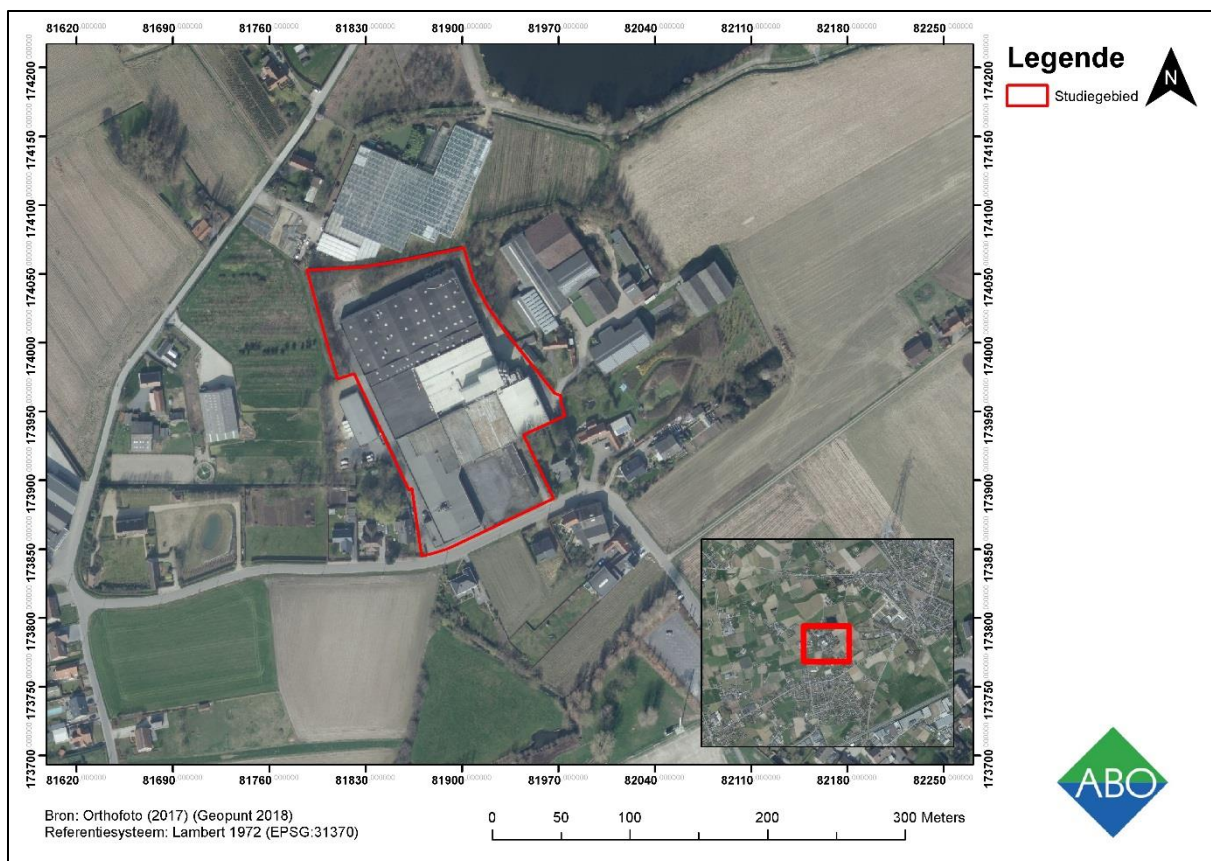
In 1990 werden de eerste gebouwen van de huidige fabriek opgericht in het zuidwesten van het studiegebied (Figuur 39). Het overige deel blijft onbebouwd en is in gebruik als akkerland. Tussen 1990 en 2000/2003 werd het fabriekscomplex verder uitgebreid tot de huidige vorm (Figuur 40; Figuur 41). Hierbij is quasi het volledige studiegebied bebouwd.

Figuur 39: Orthofotomozaïek (1990) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018)

Figuur 40: Orthofotomozaïek (2000-2003) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018)

Figuur 41: Orthofotomozaïek (2018) met aanduiding studiegebied (Geopunt 2018)

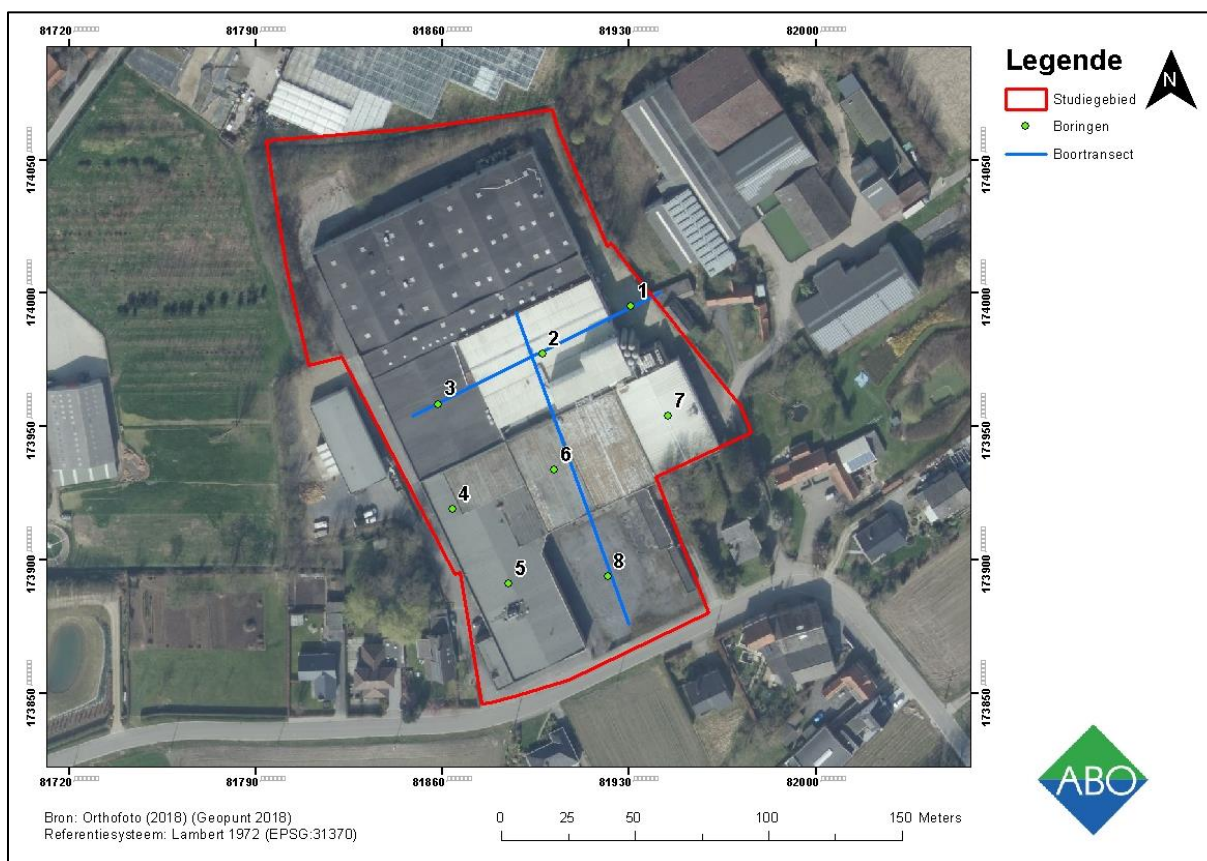
5 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJK BOORONDERZOEK

5.1 INLEIDING

Op 16 januari 2019 werden 8 landschappelijke boringen uitgevoerd (projectcode: 2019A195). De boringen werden uitgevoerd in een verspringend driehoeksgrid van 20 x 25m – dit is 25m tussen de boringen binnen één raai en 20m tussen de raaien. Er werd licht afgeweken van het grid in functie van de verschillende delen van de fabriek/het magazijn, zodat elk verschillend onderdeel van deze fabriek/dit magazijn kon worden onderzocht. Op deze manier kan voldoende inzicht verkregen worden in de bewaringstoestand en bodemopbouw indien deze zouden verschillen tussen de verschillende onderdelen van de loods. Het landschappelijk booronderzoek in het uitgevoerde grid laat dan ook toe om een volledige inschatting op te maken van de bodemopbouw binnen het volledige projectgebied.

Ter hoogte van de verhardingen werden de boringen initieel met een kernboor (Ø 125mm) uitgevoerd om door de verhardingen heen te kunnen boren. De boring werd vervolgens verdergezet met een Edelmanboor (Ø 7cm). De Code van Goede Praktijk stelt het volgende:

“Landschappelijk booronderzoek omvat de kartering, door middel van boringen, van de aard, topografie, morfologie en conservering van de ondergrond in functie van een reconstructie van de aardkundige opbouw van het onderzochte gebied, inclusief eventuele bodemvormingsprocessen (CGP 3.0, 50).”

Figuur 42: Landschappelijke boringen met aanduiding van transecten en studiegebied weergegeven op een orthofoto (2018) (Geopunt 2019)

5.2 ONDERZOEKSVRAGEN

Hieronder volgt een overzicht van de onderzoeksvragen met betrekking tot het landschappelijk booronderzoek (Tabel 6).

Hoofdvraag	Antwoord	Bijvra(a)g(en)
1. Komt de aardkundige opbouw overeen met de bestaande en ontsloten gegevens?	Ja	a. Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, kleur, bijmenging, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen? b. Welke horizonten kunnen worden waargenomen? c. Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden?
	Nee	a. Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, bijmenging, kleur, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen? b. Welke horizonten kunnen worden waargenomen? c. Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden? d. Wat zeggen de sedimenten over de waterhuishouding? e. Zijn er één of meerdere begraven bodems aanwezig? f. Zijn er indicaties voor erosie? g. Wat is de omvang van deze anomalie? h. Is de anomalie natuurlijk of antropogeen? i. Welke processen hebben deze anomalie veroorzaakt? j. Zou deze anomalie een afwezigheid van archeologische resten kunnen veroorzaken?
2. Wat is de ruimtelijke variatie in lithostratigrafische opbouw?		
3. Wat is de genese en ouderdom van de aardkundige eenheden?		

Tabel 6: Overzicht onderzoeksvragen landschappelijk booronderzoek (ABO nv 2019)

5.3 LANDSCHAPPELIJKE BORINGEN

Hieronder volgt een overzicht van de resultaten van het landschappelijk booronderzoek.

- Boring 1 (Figuur 43)

0 – 25cm: betonplaat

25 – 50cm: donker zwartbruin zand, afgetopt/genivelleerde A-horizont

50 – 130cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleiig, gereduceerd

Figuur 43: Foto van boring 1 (ABO nv 2019)

- Boring 2 (Figuur 44)

0 – 15cm: betonplaat

15 – 50cm: beige zand met onderaan roestverschijnselen, afgetopte A-hroziönt

50 – 100cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleiig, roestverschijnselen vanaf 0,80m-mv, gereduceerd.

100 – 130cm: roestbeige zand

Figuur 44: Foto van boring 2 (ABO nv 2019)

- Boring 3 (Figuur 45)

0 – 20cm: betonplaat

20 – 40cm: grijsbeige zand, homogeen (ophogingszand/nivelleringszand)

40 – 60cm: donker zwartbruin zand, vermengde A-horizont

60 – 120cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleiig, gereduceerd, roestverschijnselen vanaf 0,80m-mv

120 – 130cm: bruinroest zand

Figuur 45: Foto van boring 3 (ABO nv 2019)

- Boring 4 (Figuur 46)

0 – 15cm: betonplaat

15 – 40cm: baksteencement (recente funderingsmuur)

40 – 70cm: betonplaat

70 – 140cm: roestbeige zandleem, nat

Figuur 46: Foto van boring 4 (ABO nv 2019)

- Boring 5 (Figuur 47)

0 – 30cm: betonplaat

30 – 55cm: zwartbruine zandige puinlaag, licht lemig

55 – 140cm: grijsblauw Tertiair zand, zwak kleilig, roestverschijnselen vanaf 1m-mv

Figuur 47: Foto van boring 5 (ABO nv 2019)

- Boring 6 (Figuur 48)

0 – 20cm: betonplaat

20 – 60cm: donker zwartbruin zand, licht lemig (afgetopte/genivelleerde A-horizont)

60 – 130cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleiig, roestverschijnselen vanaf 1m-mv

Figuur 48: Foto van boring 6 (ABO nv 2019)

- Boring 7 (Figuur 49)

0 – 20cm: betonplaat

20 – 45cm: zwart-grijs zand met veel puin, roestvlekken, vermengd (vermengde A-horizont)

45 – 130cm: grijsblauw Tertiair zand, licht kleiig, gereduceerd, roestverschijnselen vanaf 1m-mv

Figuur 49: Foto van boring 7 (ABO nv 2019)

- Boring 8 (Figuur 50)

0 – 25cm: grind- en puinlaag met onderaan geotextiel

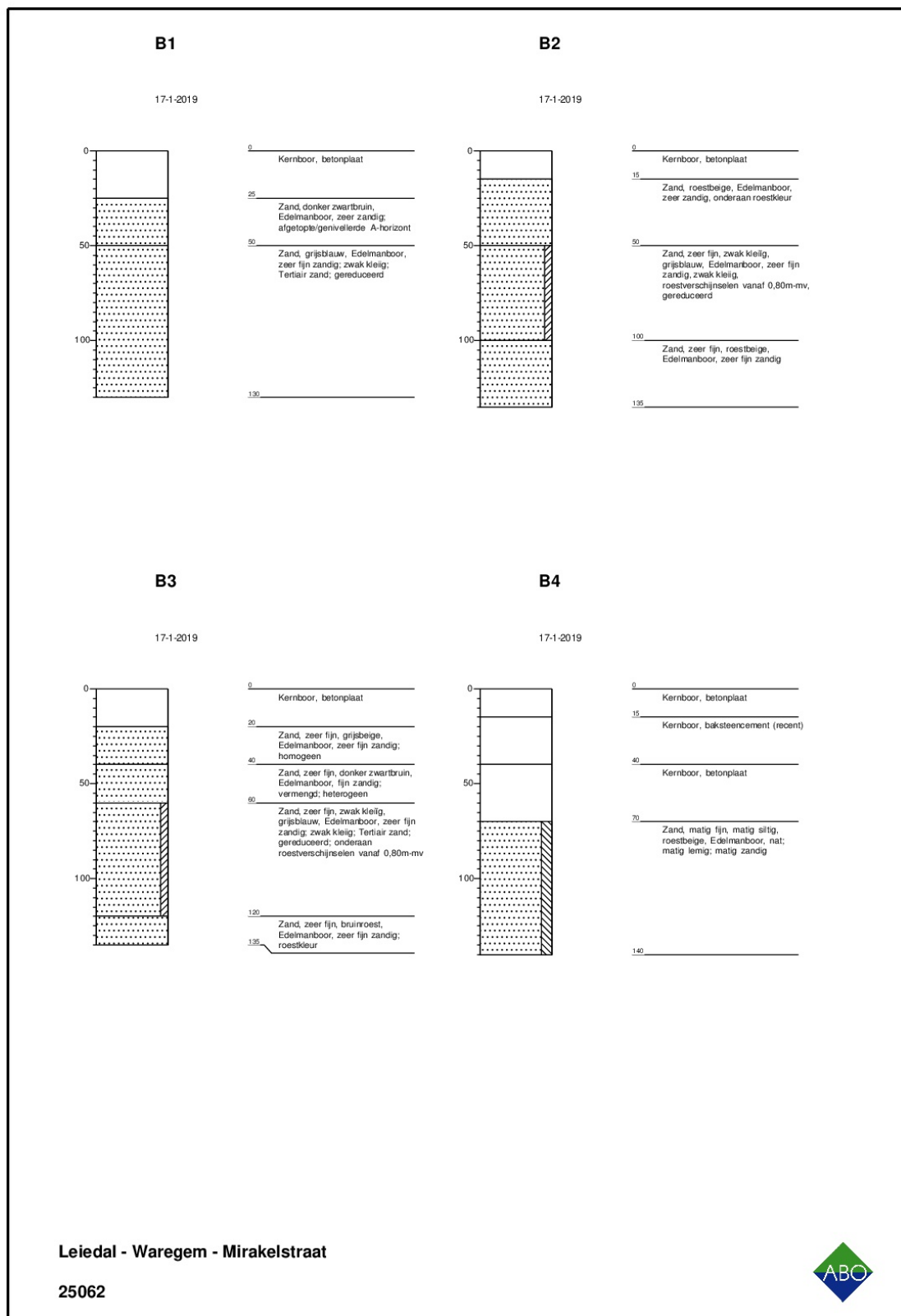
25 – 50cm: donker bruinbeige zand

50 – 90cm: licht bruinbeige leem, mangaanspikkels, zwak gereduceerd, roestvlekken

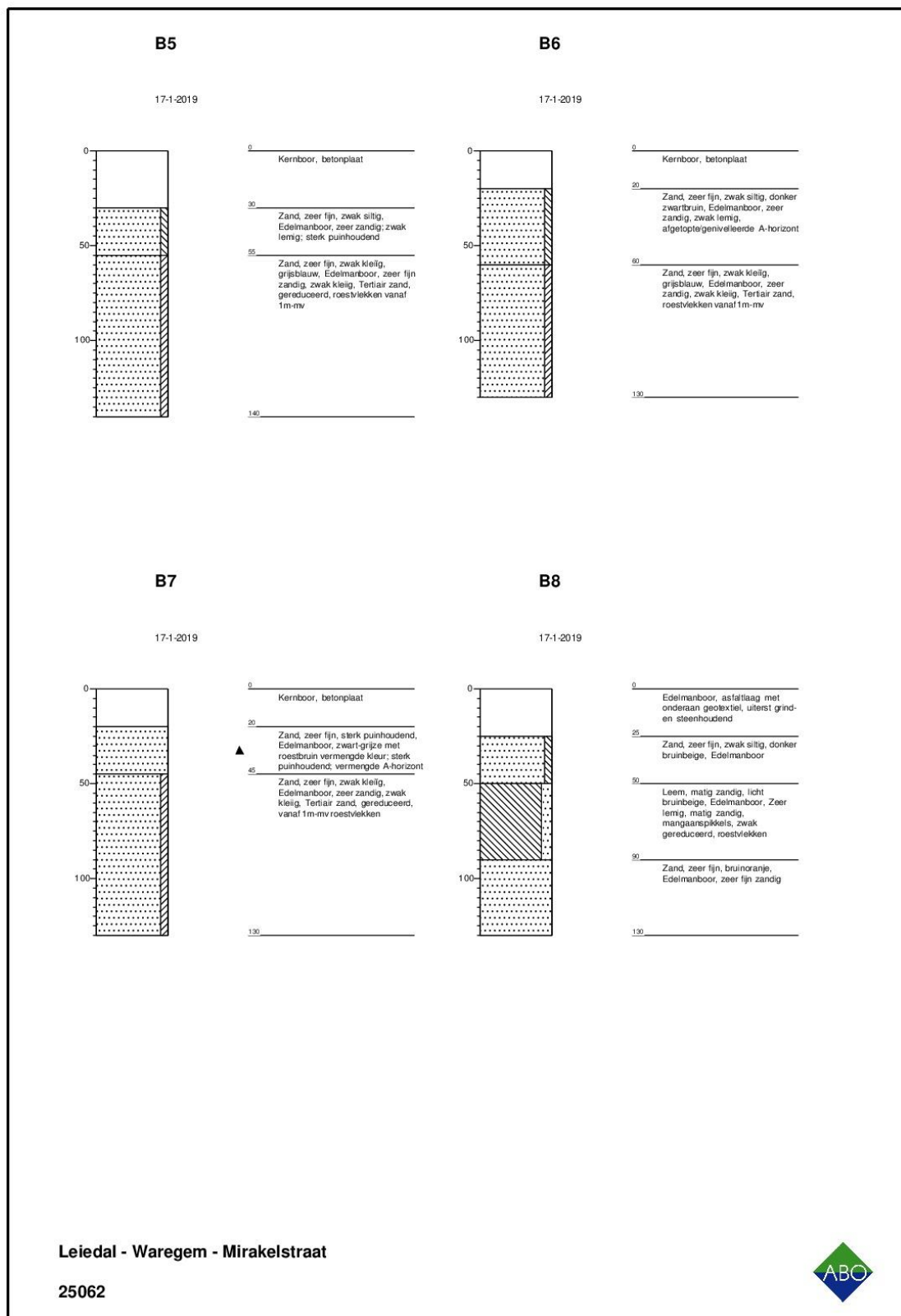
90 – 130cm: bruinoranje zand

Figuur 50: Foto van boring 8 (ABO nv 2019)

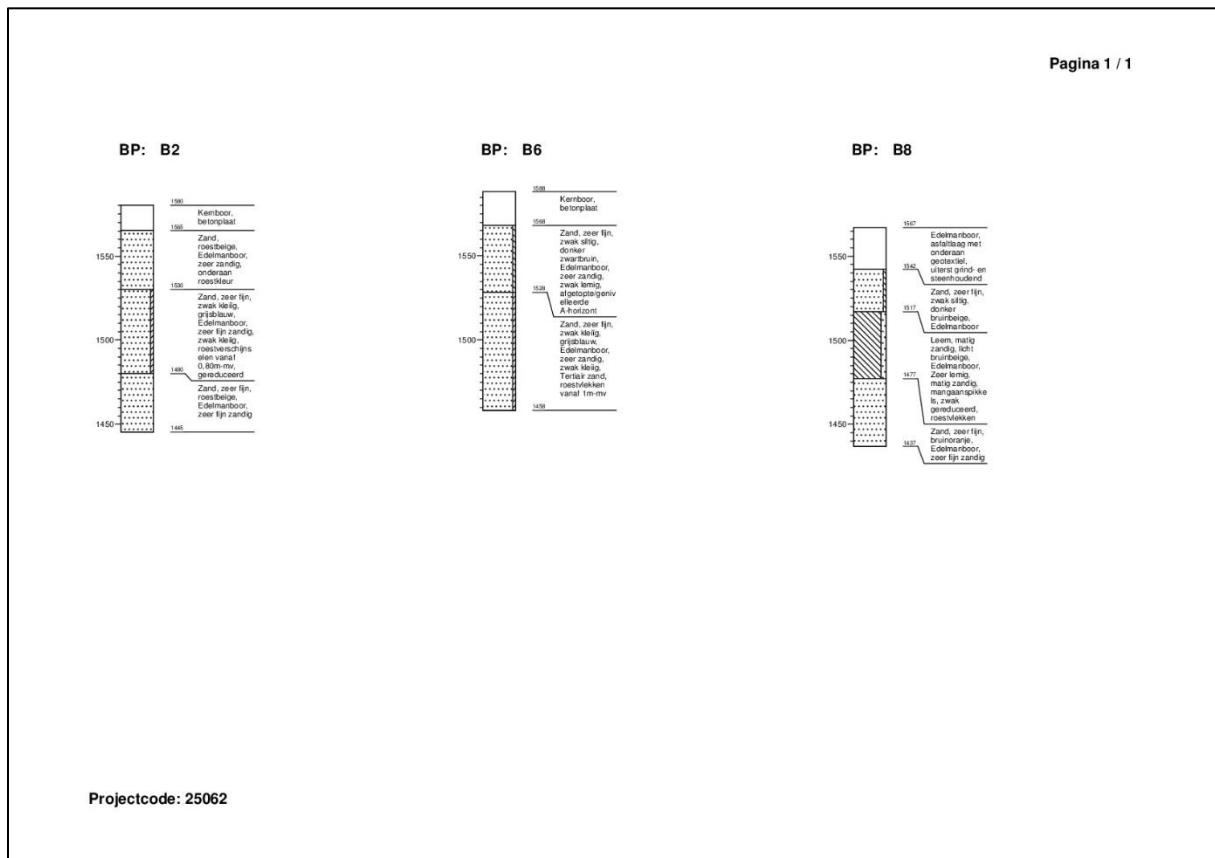
Figuur 51: Boorprofielen van boring 1-4 (ABO nv 2019)

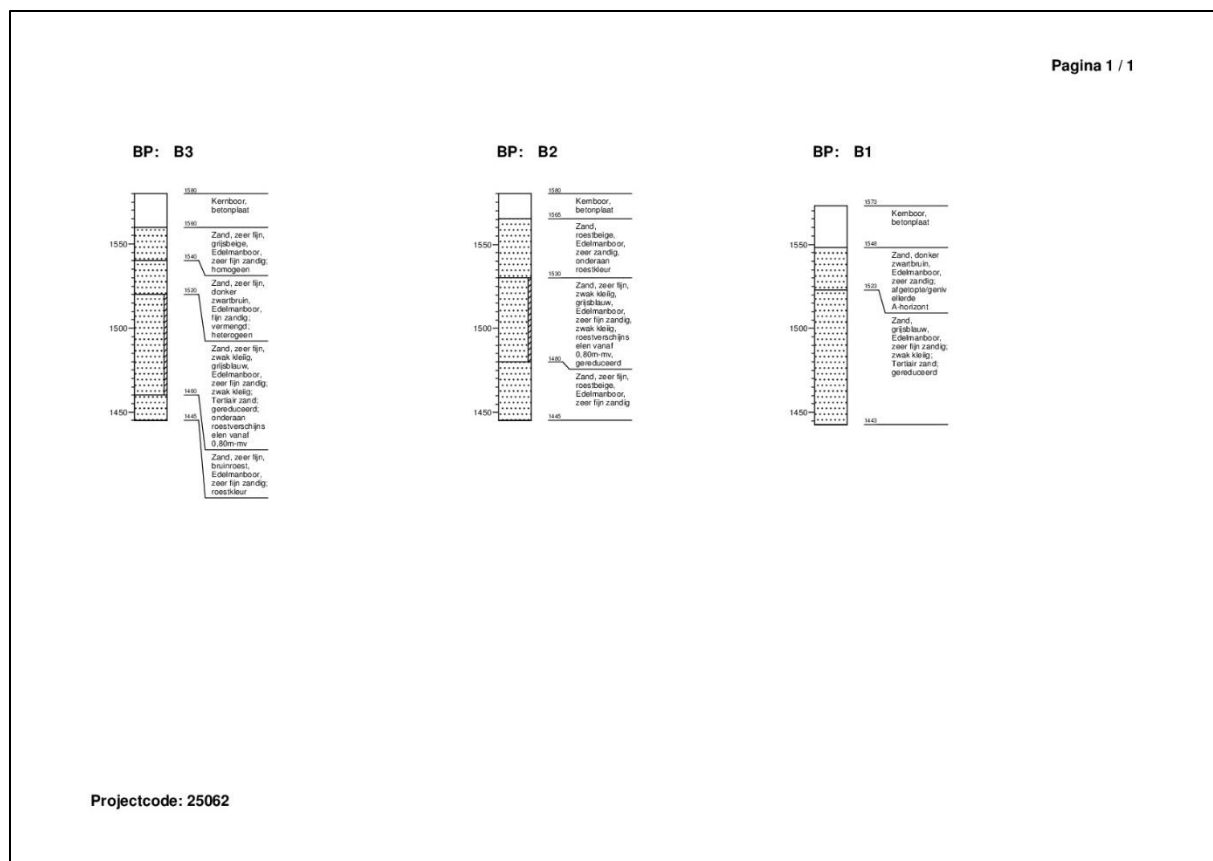
Figuur 52: Boorprofielen van boring 5-8 (ABO nv 2019)

5.4 BOORTRANSECT

De boortransecten in noord-zuid en west-oost oriëntatie tonen aan dat de betonplaat (ca. 20cm dikte) over het gehele terrein (met uitzondering van boring 8) tot op een diepte van ca. 15,60 à 15,65mTAW is gelegen (Figuur 53; Figuur 54). Daaronder bevindt zich een afgetopte A-horizont van ca. 20-30cm dikte. Het Tertiair blauwgrijze zand komt in alle boringen (met uitzondering van boring 8) voor op een hoogte van 15,30 à 15,20mTAW. Binnen de boortransecten is dan ook weinig variatie tussen de verschillende boorprofielen. Op basis van deze transecten kan ook geconcludeerd worden dat de Tertiaire sedimenten zich steeds op eenzelfde diepte bevonden, duidend op een vrij vlak Tertiair reliëf. De lichte schommelingen in TAW waarden zijn dan ook gerelateerd aan de zwakke helling van een heuvelrug waarop het studiegebied is gelegen.

Figuur 53: Boortransect (noord-zuid) (ABO nv 2019)

Figuur 54: Boortranssect (west-oost) (ABO nv 2019)

Boring	X-coördinaat	Y-coördinaat	Hoogte (mTAW)
1	81930,539	173995,212	15,730
2	81897,466	173977,353	15,802
3	81858,44	173958,501	15,800
4	81863,926	173919,118	15,812
5	81884,899	173891,032	15,812
6	81902,096	173933,696	15,884
7	81944,761	173953,871	16,019
8	81921,94	173893,678	15,670

Tabel 7: Overzichtstabel van de uitgevoerde landschappelijke boringen (ABO nv 2018)

5.5 BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN

- *Komt de aardkundige opbouw overeen met de bestaande en ontsloten gegevens?*

Ja. Tijdens het landschappelijk booronderzoek werden zandleembodems aangetroffen met roestverschijnselen op variërende diepte. De Tertiaire sedimenten die aangetroffen werden stemmen overeen met de Tertiairgeologische kaart.

- *Welke lithologische karakteristieken (o.a. textuur, kleur, bijmenging, watertafel, vochtigheid en overgangen) kunnen worden waargenomen?*

De landschappelijke boringen duiden op een hoofdzakelijk zandige bodem met een donker zwartbruine A-horizont boven een grijsblauwe C-horizont.

- *Welke horizonten kunnen worden waargenomen?*

In alle landschappelijke boringen werd een A-C profiel aangetroffen.

- *Zijn er ontbrekende horizonten? Hoe kan dit verklaard worden?*

In geen van de landschappelijke boringen werd een B-horizont aangetroffen. Vermoedelijk werd deze horizont reeds geroerd bij de aanleg van de fabriek of het magazijn.

5.6 CONCLUSIE

Uit boringen 1-7 blijkt dat er een betonplaat aanwezig is over de volledige loods (boringen 2-7) en de verhardingen aan de noordoostelijke zijde (boring 1). Bij boring 4 werd onder de betonplaat een (recente) funderingsmuur opgebouwd uit baksteencement teruggevonden. Deze muur had een dikte van 25cm, met daaronder opnieuw een betonplaat tot op een maximale diepte van 0,70m-mv. Bij boringen 1, 2, 3, 5, 6 en 7 werd een restant van de A-horizont aangetroffen met variërende dikte (ca. 20cm). Deze A-horizont werd afgetopt of genivelleerd bij de aanleg van de betonplaat. In het geval van boring 4 is de A-horizont zelfs volledig verdwenen. Onder de A-horizont werd grijsblauw zand met een zwak kleiige of lemige textuur geregistreerd met roestvlekken vanaf een diepte van ca. 0,80 à 1m-mv. Dit kan geïnterpreteerd worden als de Tertiaire sedimenten van het Lid van Moen (Formatie van Kortrijk) (zie hfst. 3.2.3). De Tertiaire sedimenten zijn steeds sterk gereduceerd. Bij boring 1-7 is er dan ook sprake van een A-C profiel, waarbij de A-horizont afgetopt of genivelleerd werd in functie van de aanleg van de betonplaat. In het geval van boring 4 werd de betonplaat rechtstreeks op de moederbodem aangelegd.

Boring 8 – ter hoogte van de grindverharding aan de straatzijde – leverde eveneens een A-C profiel op. De aangetroffen sedimenten zijn echter iets lemiger en kleiiger en hebben een beige-bruine kleur.

Op basis van bovenstaande boringen kan geconcludeerd worden dat de bewaringstoestand van mogelijk archeologisch relevante lagen matig tot laag is. Zo werden er geen indicaties voor een B-horizont aangetroffen en is de A-horizont vaak aangetast (of zelfs volledig afwezig). Deze ongunstige bewaringstoestand duidt erop dat het onwaarschijnlijk is dat er nog *in situ* steentijdresten kunnen worden aangetroffen. Er kan echter niet worden uitgesloten dat er nog dieperliggende sporen aanwezig zijn in de top van de C-horizont. Bijgevolg is er een vooronderzoek met ingreep in de bodem vereist om uitsluitsel te bieden over aanwezigheid van mogelijke archeologische resten binnen het studiegebied. Gezien de geringe diepte van de C-horizont worden mogelijke archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden.

6 BESLUIT

6.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Landschappelijk bevindt het studiegebied zich aan de zuidelijke oever van de Koedrijfbeek – een vertakking van de Hooibeek die afstroomt naar de Gaverbeek in het zuidoosten. Deze lokale depressie bevindt zich tussen verscheidene hogere en drogere zandruggen. Deze zandruggen waren meer gegeerd, waardoor de trefkans op archeologische resten op deze locaties hoger is. Vanuit landschappelijk oogpunt is er dus een matig archeologisch potentieel.

Bodemkundig wordt het onderzoeksgebied gekenmerkt door de aanwezigheid van matig natte zandleembodems met een gevlekte en verbrokkelde B-horizont (**Ldc; Pdc**). Onder een humusrijke A-horizont (tot 0,30m-mv) komen er roestverschijnselen voor (0,40 – 0,60m-mv). De sterk verbrokkelde B-horizont begint tussen 0,60 en 0,80m-mv. Deze bodems zijn slechts matig geschikt voor menselijke occupatie, waardoor het archeologisch potentieel matig is op basis van de bodemkundige aspecten. Binnen het kader van deze archeologienota werden landschappelijke boringen uitgevoerd (hfst. 5). Deze boringen duiden erop dat de B-horizont volledig afwezig is, maar dat er mogelijk nog archeologische resten in de top van de C-horizont bewaard kunnen zijn. Bijgevolg is een archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem vereist om uitsluitsel te brengen over de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische resten. Op basis van deze boringen kan echter wel geconcludeerd worden dat de trefkans op *in situ* steentijdmateriaal minimaal, is gezien de afwezigheid van een B-horizont.

Op basis van de CAI zijn binnen het onderzoeksgebied geen archeologische vondsten of vindplaatsen gekend. De gekende vindplaatsen situeren zich voornamelijk op de heuvelrug ten zuiden van het studiegebied of in de vallei van de Gaverbeek. Het gaat respectievelijk om grafheuvels die door middel van luchtfotografie gedetecteerd zijn en steentijdvondsten die langsheen de Gaverbeek werden ingezameld. Sporadisch zijn er ook indicaties voor menselijke occupatie in de Romeinse periode en late middeleeuwen in de nabije omgeving.

Op de kaart van Ferraris is het onderzoeksgebied onbebouwd en bestaat het landschap hoofdzakelijk uit akkerlanden met verspreide bewoning langsheen de wegen. Er zijn een groot aantal sites met walgracht afgebeeld, duidend op intensieve bewoning vanaf de late middeleeuwen. Op de Vandermaelenkaart wordt voor het eerst bebouwing opgetekend binnen het studiegebied. Het gaat om één (bij)gebouwtje dat deel uitmaakt van een hoevecomplex ten oosten van het studiegebied.

6.2 SAMENVATTING EN POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

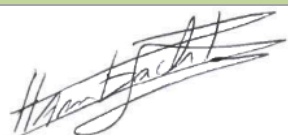
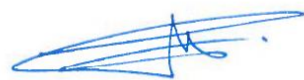
In de toekomst zullen de gebouwen op het studiegebied afgebroken worden. Het slopen van de gebouwen brengt bodemingrepen met zich mee. Om deze reden dient er een archeologienota opgesteld te worden. Daarna zal het terrein opnieuw ontwikkeld worden. Hiervoor wordt een maximale bodemingreep gerekend. Bijgevolg zullen mogelijke archeologische resten verstoord worden door de geplande bodemingrepen.

Het doel van dit onderzoek was drieledig. Ten eerste werd op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede werd nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde werd nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Op basis van een landschappelijk en archeologisch onderzoek is het studiegebied gelegen op de zuidelijke oever van de Koedrijfbeek, aan de voet van een oost-west georiënteerde heuvelrug. Reeds gekende archeologische sites bevinden zich voornamelijk bovenop deze heuvelrug of langsheen de Gaverbeek in het zuiden. Deze sites zijn te dateren in de steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen en later. Op basis van landschappelijke boringen kon vastgesteld worden dat de B-horizont volledig verdwenen is, maar de C-horizont mogelijk nog ongeroerd is gebleven. Bijgevolg kunnen mogelijke archeologische resten vanaf de metaaltijden en later nog worden aangetroffen.
- 2) De geplande werkzaamheden voorzien in de sloop van een fabriek/magazijn met bijhorende verhardingen. Na de sloopwerken zal het terrein opnieuw ontwikkeld worden. De finale bouwplannen zijn nog niet gekend, maar er wordt uitgegaan van een maximale verstoring. Bijgevolg worden mogelijke archeologische resten bedreigd.
- 3) Het potentieel tot kennisvermeerdering bestaat uit het aantreffen van archeologische resten uit de metaaltijden of later. Er zijn reeds een groot aantal archeologische vindplaatsen gekend in de ruime omgeving, maar deze zijn voornamelijk langsheen de Gaverbeek of bovenop een heuvelrug gelegen. Ondanks de afwezigheid van een B-horizont kunnen nog steeds archeologische resten aangetroffen worden in de top van de C-horizont. Het potentieel tot kennisvermeerdering ter hoogte van het studiegebied is dan ook matig.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt een vooronderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd. Dit wordt verder toegelicht in het Programma van Maatregelen.

7 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		12 februari 2019
Toon Moeskops	Business Unit Manager		12 februari 2019
Jan Coenaerts	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		12 februari 2019

8 BIBLIOGRAFIE

Ameye P., 1974. De voormalige Garekapel te Nieuwenhove, *De Gaverstreke*, 225-228.

Apers T., 2017. Nota. Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek Waregem Castorwegel (prov. West-Vlaanderen), Ingelmunster.

Bogemans F., 2007. Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 29: Kortrijk, *Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijk Rijkdommen*, Brussel.

Bourgeois J., Meganck M., Semey J., 1998. Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormige structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen, II, *Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks* 5, 93-94.

CadGIS 2018: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Casseyas C., 1991. Steentijd in zuidelijk West-Vlaanderen, onuitgegeven licentiaatsverhandeling KULeuven.

Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2018

De Decker C., 2016. Oude munitie op de werf. Wat nu? Leuven: Bom-be.

Despriet P., 1976. Waregem: Romeinse nederzettingen, *Archeologie* 1976 2, 82-83.

Despriet P., 1978. Het Oudheidkundig Bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1978, *De Leiegouw*, 20 (1), 99-116.

Despriet P., 1979. Het kasteel van Waregem/Nieuwenhove, *Archaeologia Mediaevalis* 2, 8-9.

Despriet P., 1980. Het Oudheidkundig Bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1978, *De Leiegouw*, 22 (4), 359-376.

Despriet P., 1985. Waregemse archaeologica, *De Gaverstreke* 13, 123-139.

DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2018: Topografische kaarten [online], <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Basiskaarten (Luchtfoto 2018, Stratenplan) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Geopunt Vlaanderen 2018: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 26 september 2018).

Inventaris bouwkundige Erfgoed: IBE 2018

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 18 juli 2018).

Thoen H., Trimpe Burger J., 1979. Kroniek District E (West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Zeeland), *Helinium* 19, 286.

Van Ranst E & Sys C., 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent, Gent.